

Handelingen 35 - 36 - 37 - 38 - 39

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990 - 1991

Vergaderingen van februari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
ERKENNING UITZENDBUREAUS
FINANCIERING LIEFKENSHOEK-T-UNNEL
INTERPELLATIES
INVESTERINGSFONDS
MILIEUBELEID IN DE RUPELSTREEK
ONDERWIJSBELEID INZAKE MIGRANTEN
OUDERENBELEID IN DE JAREN NEGENTIG
STATUUT BRT
UITVOERING MILIEUVERGUNNINGSDECREET
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE
VOORZIENINGEN VOOR BEJAARDEN

Inhoud

Nr. 35   **Donderdag 7 februari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1193

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1193

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, J. Geysels en W. Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1193

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heren F. Dielens en L. Hancke C.S. houdende actualisering van de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 440 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief 60+ perspectief — Het oude-rentebeleid in de jaren '90

Algemene bespreking, blz. 1193

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, de heer A. Deneir, verslaggever, de heer E. Flamant, Minister J. Lenssens, de heer H. Van Wambeke, mevrouw M. Vogels, de heren H. Candries, W. Peeters, F. Dielens, J. Devolder, mevrouw L. Maximus

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1217

Moties van aanbeveling, blz. 1219

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1219

Nr. 36   **Donderdag 7 februari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van resolutie

Indiening, blz. 1221

Verslagen

Indiening, blz. 1221

Richtnota

Indiening, blz. 1221

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1222

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1222

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onderbezetting van het personeelsbestand van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 1222

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Executieve ten opzichte van het overtreden van de wetgeving inzake het uitzenden van handelspubliciteit in het BRT-programma Kwislijn, blz. 1224

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het overleg met de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat inzake de waternverdragen en de baggerwerken in de Westerschelde, blz. 1226

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de door de nationale Minister van Binnenlandse Zaken genomen initiatieven in verband met de preventie van de kleine criminaliteit, blz. 1227

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht betreffende de taal van de aanslagbiljetten inzake de heffing ter bescherming van de oppervlaktewateren in taalgroesgemeenten, blz. 1228

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer H. Coveliers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de inbreng van 1,7 miljard frank door de NV Kempense Steenkoolmijnen in de NV Super Club, blz. 1229

Sprekers : de heer H. Coveliers, Minister N. De Batselier, de heer F. Vermeiren

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een moge-

lijk verband tussen de hervatting van de economische activiteiten bij PRB te Balen en de Golfoorlog, blz. 1234

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister N. De Batselier, de heer L. Die-rickx

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Benoeming van een vast en een plaatsvervangend lid, blz. 1237

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1237

Sprekers : de heren E. Beysen, M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer, de heren W. Peeters, J. Geysels, F. De-winter

Bespreking, blz. 1240

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1240

Hoofdelijke stemming, blz. 1241

Spreker : de heer F. Dielens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap
— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Aangehouden stemmingen, blz. 1242

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1244

Sprekers : de heren G. Verhaegen, A. Denys, J. De Seranno, A. De Beul, P. Chevalier, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Aangehouden stemmingen (vervolg), blz. 1246

Sprekers : de heren H. Coveliers, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1251

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Motie van aanbeveling van de heer E. Gryp tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer E. Gryp gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunning-decreet
— 451 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1254

Sprekers : de heren E. Gryp, G. Verhaegen, J. Geysels, Jos Bosmans

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer I. Egelmeers gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek — 452 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1255

Sprekers : de heren I. Egelmeers, E. De Groot, mevrouw M. Vogels, de heer H. Coveliers

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, blz. 1257

Vervallen

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afschaffing van de keuzeverplichting tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen, blz. 1257

Sprekers : de heer F. Vermeiren, Minister D. Coens, de heer G. Verhaegen

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de nationale Regering gesloten protocol betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland, blz. 1260

Sprekers : de heer W. Verreycken, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1262

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister J. Sauwens, de heer L. Hancke

Motie van aanbeveling, blz. 1267

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister

van Financiën en Begroting, over de automatische ontspanningstoestellen, blz. 1267

Sprekers : de heren L. Peeters, J. Caudron, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1273

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 1275

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer E. Vandenbosch aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, betreffende de opdracht en eerste resultaten van de werkgroep gemeentelijk milieubeleid

Nr. 37 **Woensdag 20 februari 1991** **Morgenvergadering**

Berichten van verhinderings, blz. 1279

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1279

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1279

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1279

Verslagen

Indiening, blz. 1280

In eerste lezing aangenomen artikelen

Indiening en verwijzing, blz. 1280

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest

— 337 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1280

Sprekers : de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren J. De Roo, J. Laverge, Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1287

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Voorstel van decreet van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. houdende instelling van

een gemeentelijk milieuinvesteringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 412 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 2

Algemene bespreking, blz. 1293

Sprekers : de heer M. Olivier, verslaggever, de heer L. Hancké, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren J. Pede, E. Vankeirsbilck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1303

Nr. 38 **Woensdag 20 februari 1991** **Middagvergadering**

Berichten van verhinderings, blz. 1305

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1305

Sprekers : de heren J. Geysels, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Van Eetvelt, Minister L. Van den Bossche, de heer J. Pede, mevrouw N. Maes, de heer R. Van Hooland

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1319

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1323

Sprekers : de heer C. Moors, mevrouw N. Maes, de heer W. Van Durme, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toepassing van de wetgeving op de stedenbouw betreffende de gewestplannen, blz. 1327

Sprekers : de heren M. Didden, J. Timmermans, H. Van Dienderen, Minister L. Walt Niel

Motie van aanbeveling, blz. 1336

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toekenningen van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport, blz. 1336

Verdaagd

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1336

Nr. 39   Donderdag 21 februari 1991

Berichten van verhindering, blz. 1337

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer P. Dewael, Gemeen- schapsminister van Cultuur, over de BRT- praatshow Incredible, blz. 1337

Actuele vraag van de heer J.-P. Pillaert tot de heer D. Coens, Gemeenschaps- minister van Onderwijs, over de laattijdige betaling van exploitanten van het leerlin- genvervoer, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over politieke propaganda van mandatarissen in het middelbaar on- derwijs in het Brusselse, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de rationalisering van het zeevisserij-onderwijs en het lot van de visserijschool te Nieuwpoort, blz. 1339

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeen- schapsminister van Binnenlandse Aange- legenheden en Openbaar Ambt, over een campagne voor de promotie van positieve acties voor de werving van vrouwelijke politieagenten, blz. 1341

Actuele vraag van de heer H. Van Dien- deren tot de heer J. Sauwens, Gemeen- schapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ontsluiting van de ach- terhaven van Zeebrugge, blz. 1342

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth aan de heer L. Waltiel, Gemeenschaps-

minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het Bijzonder Plan van Aanleg D'Hooie te Wielsbeke, blz. 1344

Actuele vraag van de heer E. Van Vae- renbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bescherming van de waardevolle flora en fauna te Wezembeek-Oppem, blz. 1344

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeen- schapsminister van Leefmilieu, Natuurbe- houd en Landinrichting, over een even- tuele overname van overeenkomsten inza- ke waterzuiveringsinfrastructuur door de NV Aquafin, blz. 1345

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Ge- meenschapsminister van Leefmilieu, Na- tuurbehoud en Landinrichting, over de stortplaats voor huisvuil te Vlierzele, blz. 1346

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest
— 337 (1990-1991) — Nrs.1 tot 5
Aangehouden stemmings, blz. 1347
Hoofdelijke stemming, blz. 1348
Spreker : de heer J. Laverge

Ontwerp van decreet betreffende het In- vesteringsfonds ter verdeling van de subsi- dies voor bepaalde onroerende investerin- gen die in de Vlaamse Gemeenschap en in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan
— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Er- ratum) en 7 tot 10
Aangehouden stemmings, blz. 1349

Spreker : de heer J. Pede
Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1352

Sprekers : de heren A. Denys, J. Gey- sels

Motie van aanbeveling van de heren J. Van Hecke, J. Van der Sande en W. Pee- ters tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ perspectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1352

Motie van aanbeveling van de heer J. De- volder tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ per- spectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1353

Motie van aanbeveling van de heer E. Beysen tot besluit van de op 7 februari 1991 door de heer E. Beysen gehouden interpellatie tot de heer J. Sauwens, Ge- meenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevol- gen ervan voor de Vlaamse begroting — 456 (1990-1991)-Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1354

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1355

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Cuyvers, O. Lefeber, M. Mahieu, O. Van den Broeck ; gezondheidsredenen.

F. Cauwenberghs, G. Janzegers ; buitenslands.

F. Brepoels, H. Candries ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan

– 400 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 6 (+ Erratum) en 7 tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal namens mijn fractie een aantal opmerkingen maken bij het ontwerp van decreet met betrekking tot het Investeringsfonds.

Oudere collega's zullen zich nog veel beter dan ik herinneren dat dit ontwerp een vrij lange voorgeschiedenis heeft gehad. Reeds in 1985 werd namelijk op basis van de beleidsverklaringen van de Vlaamse Executieve naar een systeem gezocht dat de toelagen en leningsmachtigingen op een meer doorzichtige, objectieve en snelle manier over de gemeenten moest verdelen. Het was oorspronkelijk de bedoeling op 1 januari 1986 het Investeringsfonds in werking te laten treden, maar dat werd uitgesteld omdat het bedrag, 1,6 miljard, te laag was. Uiteindelijk is er dan een afgeslankte versie gekomen met een bedrag van 1 miljard.

Voor alle fracties en ook voor AGALEV is het duidelijk dat de huidige reglementering niet voldoet. Het

hoeft geen betoog dat 1 miljard, te verdelen tussen 308 Vlaamse gemeenten, bijzonder weinig is.

Bovendien blijft er een aparte subsidie bestaan voor gemeentegebonden investeringen, zoals jeugdcentra, bibliotheken, groene ruimten enzovoort. Dit systeem bestaat voorlopig nog via leningsmachtigingen, subsidiekredieten voor gemeenschapsmateries enzovoort. Een van de problemen van dit apart subsidiekanaal is dat het onderhevig is aan politieke willekeur.

Van objectiviteit was weinig of geen sprake. Veel gemeenten wisten niet waar zij aan toe waren en soms was het een prima alibi om bepaalde werken niet uit te voeren onder het motto het dossier is geblokkeerd in Brussel.

Collega's, vandaar dat het wegwerken van dit systeem inzake het toekennen van afzonderlijke subsidiekredieten, de steun van alle fracties zal krijgen. Door dit ontwerp van decreet wordt inderdaad tegemoet gekomen aan een aantal verzuchtingen.

De vraag die hierbij rijst is of in dit nieuwe decreet is rekening gehouden met een aantal andere belangrijke criteria. Wij hebben hieromtrent enkele fundamentele bedenkingen, waarvan ik er kort een aantal zal aanhalen.

De eerste bedenking heeft te maken met de zogenaamde uitzonderingen. Een aantal materies vervat in het koninklijk besluit van 23 juli 1987 worden integraal in het Investeringsfonds opgenomen. Er blijven echter een

Geysels

aantal gemeentegestuurde subsidie-lijnen die niet in het nieuwe ontwerp-decreet zijn opgenomen. Ik denk hierbij aan de woonwagenvelden, de problematiek van de niet-monumentale erediensten, monumentenzorg, enzovoort. Daarnaast zijn er een aantal werken die niet op de lijst van voornoemd koninklijk besluit voorkomen, die toch belangrijke investeringen aan de gemeenten vergen, maar die niet in het Investeringsfonds zijn opgenomen. Ik denk hier met name aan de problematiek van de service-flats voor bejaarden.

In de Commissie hebben wij hierover een uitgebreide discussie gehouden. Voor ons blijft het onduidelijk waarom een aantal gemeentegestuurde subsidie-lijnen toch behouden blijven. Wil men een extra stimulans voor die werken handhaven, of gaat het om bepaalde budgettaire potjes van bepaalde Ministers waaraan niet mag worden geraakt ?

Het tweede punt betreft het fundamentele aspect. De vraag rijst of het huidige ontwerp niet tot gevolg heeft dat er een discrepantie ontstaat tussen de politiek van de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad enerzijds en de financiële mogelijkheden en de autonomie van de gemeenten anderzijds. Wij willen dit aan de hand van een paar voorbeelden verduidelijken.

Er is de problematiek van alles wat te maken heeft met de rioleringen. Ook hierover is in de Commissie uitvoerig gesproken. Ik kom er op terug omdat het een belangrijke materie is. Collega's, via het decreet bestuurlijk beleid, artikel 60, kreeg de NV Aquafin de bevoegdheid over het dossier van de waterzuivering, de facto een monopolie. Over het werkingsterrein van Aquafin was het decreet zeer expliciet. Alles wat verband houdt met niet-prioritaire rioleringen, valt buiten het werkingsterrein van Aquafin. Welnu, in dit decreet worden te weinig kredieten uitgetrokken om dat aspect van de waterzuivering te kunnen uitvoeren. Wij hebben in de Commissie het volgende beeld gebruikt : als belangrijke kredieten worden uitgetrokken voor

de uitbouw van waterzuiveringsstations — het gaat om tientallen miljarden — dan moeten er uiteraard ook voldoende kredieten worden uitgetrokken om vervuild water naar de waterzuiveringsstations te laten lopen. Wij moeten vermijden dat wij in de situatie komen die in de sector Openbare Werken is ontstaan, met name dat wij daar bruggen hebben zonder wegen en dat wij nu zuiveringsstations zouden krijgen zonder rioleringen. Dit beeld is misschien wat karikaturaal maar ook in de Commissie werd dit probleem erkend. Het Investeringsfonds voorziet immers bijna geen financiële middelen voor gemeentelijke rioleringen. Wij zijn niet de enigen die deze kritiek uiten. In het jaarrapport van de VMZ van 1989 staat : Het heeft geen zin zelfs 40 miljard te investeren in de waterzuivering, als het gemeentelijk rioleringsnet niet verder wordt uitgebouwd.

De Minister van Leefmilieu, de heer Theo Kelchtermans, heeft op 10 augustus 1989 in een interview met Het Belang van Limburg gezegd : Gemeenten moeten de stimulansen krijgen van de hogere overheid om die investeringen — het betreft rioleringen — bij voorrang te doen. Er is al afgesproken om het werkterrein van het gemeentelijk Investeringsfonds te verruimen en selectieve criteria in te voeren om voorrangsdossiers een hogere toelage toe te wijzen. De gemeentelijke rioleringswerken moeten een rangnummer krijgen met voor gunstige subsidiëring.

Dat is de uitspraak van de Minister van Leefmilieu in 1989. Mijn vraag was, is en blijft de volgende : gezien de budgettaire beperkingen van dit Investeringsfonds, gezien de politieke prioriteit van deze Executieve inzake de waterzuivering, waar blijft deze prioriteit in dit ontwerp-decreet ? In de Commissie zijn wij er niet in geslaagd dat terug te vinden en evenmin, na de verklaring van de Minister, in de recente verklaring van de Executieve. In verband met deze problematiek zei de Minister dat de Executieve de zaak zal evaluëren. Collega's, dat kan nu reeds gebeuren : er zijn gewoonweg te weinig middelen. Na een jaar zal men tot

dezelfde conclusie komen. Dit werd reeds eerder gesteld door de VMZ, door het SOBEMAP-rapport, door het MINA-plan van de heer Theo Kelchtermans. Hoe gaan wij vermijden dat er wel waterzuiveringsstations worden gebouwd maar geen gemeentelijk ke rioleringen.

Een ander voorbeeld betreft de stadsvernieuwing. Volgens berekeningen die onder meer de VZW BIRO-Bewoners in de Ruimtelijke Ordeing — in 1987 heeft uitgevoerd, zou de Vlaamse Gemeenschap ongeveer 60 miljard moeten investeren om in Vlaanderen een minimale stadsvernieuwing op gang te brengen. Collega Pede, toenmalig Minister, heeft op een interpellatie van collega Vogels geantwoord dat om een volwaardig herwaarderingsbeleid te voeren er inderdaad jaarlijks 3 à 4 miljard nodig is.

De jongste jaren werd het budget voor de herwaardering, om diverse redenen, stelselmatig verminderd. Voor 1990 was er in de begroting 720 miljoen ingeschreven en hiervan was ongeveer 270 miljoen bestemd voor het gemeentelijk Investeringsfonds. Wat betekent de inschrijving van het budget stadsvernieuwing in het Investeringsfonds voor de inspanningen van de gemeenten ? Zal dit een positief resultaat hebben ?

Een derde vraag situeert zich in de culturele sector. Zij heeft betrekking op de uitvoering van het recente politiek akkoord over het bibliotheek-decreet. De inhoud van dat politieke akkoord is gekend. Met dit Investeringsfonds is ook de uitvoering ervan gekend maar niet opgelost, vandaar het probleem. De Minister heeft in de Commissie gezegd dat er per jaar ongeveer 80 miljoen extra-kredieten worden ingeschreven. Wij kennen de lijst van de gemeenten die nog bibliotheken moeten oprichten. Het zijn er nog iets meer dan 80. Zal men, gelet op de tijdsspanne die nog rest tussen nu en 1995, op de inhoud van het politieke akkoord, op de beperkte budgettaire middelen, namelijk 80 miljoen, dit politiek akkoord kunnen uitvoeren ? Vanwaar komen die 80 miljoen ? Gaat het hier niet veeleer om een politiek getal dan om een

Geysels

cijfer gebaseerd op een reële planning ?

De groene ruimten vormen een vierde probleem. In de begroting 1990 werd voor de ondergeschikte besturen een toelage van 45 miljoen ingeschreven bestemd voor de aankoop van groene ruimten, de aanleg en de uitbouw van een recreatieve infrastructuur, onderhoudswerkzaamheden, openbare bossen enzovoort. De gemeenten konden daarvoor 60 ten honderd subsidies krijgen, wat ook vermeld wordt in het nieuwe bosdecreet. Het verleden leert ons dat vooral de gemeenten deze toelagen hebben gebruikt, wat in belangrijke mate heeft bijgedragen tot het minimale behoud van de bosoppervlakten. Dit wordt nu ook opgenomen in het Investeringsfonds. Wat zijn daarvan de gevolgen ? Zullen de gemeenten die extra budgettaire stimulans nog gebruiken ?

Mijnheer de Voorzitter, ik kom dan tot mijn derde en misschien wel belangrijkste kritiek. In de Commissie werd uitvoerig gediscussieerd over een aantal probleemgebieden, zoals bijvoorbeeld de rioleringen. Meestal zijn wij daarbij teruggevallen op de traditionele, oude discussie tussen centralisten en communalisten. Wij vinden het een beetje betreurenswaardig dat men er niet in geslaagd is nieuwe paden te bewandelen op het vlak van bestuurskunde. Er werd onlangs door de Executieve, via het decreet bestuurlijk beleid, een nieuw organogram van de Vlaamse administratie opgesteld. Daarin, en ik laat de evolutie nog buiten beschouwing, werd getracht nieuwe denkpijsten, die komen vanuit onderzoeken uit de wetenschappelijke wereld, te introduceren in de administratie.

Inzake de relatie tussen de Vlaamse Executieve en de gemeenten worden echter nog altijd de traditionele paden bewandeld. Ik illustreer dit met één voorbeeld. Wij praten nog veel te veel over territoriale decentralisatie in plaats van over functionele decentralisatie. Het decreet basiseducatie is een voorbeeld van functionele decentralisatie. Vanuit het Vlaamse gemeenschapsniveau wordt een be-

paald kaderdecreet ontwikkeld waarin wordt onderzocht hoe een bepaald probleem op de beste structurele wijze kan worden vertaald. Het decreet basiseducatie heeft dat gedaan op het niveau van gemeentelijke samenwerking tussen gemeentelijke structuren, in de vorm van een VZW. Er is geen sprake van een bureaucratische overheidsdienst.

De nieuwe denkpijsten, die uit de bestuurskunde komen en waarover interessante literatuur bestaat, zouden moeten worden toegepast op fundamentele problemen, zoals bijvoorbeeld de waterzuivering.

De heer Hancké heeft er al op gewezen dat wij misschien uit de denkpijste moeten treden van wat nationaal wordt gepland en geregeld via Aquafin en wat gemeentelijk wordt geregeld. Als het de doelstelling is van Minister Theo Kelchtermans om op 1 juli 1995 zuiver water te hebben, dan moet de gemeenschap haar verantwoordelijkheid op zich nemen en alles in het werk stellen om die doelstelling te bereiken. Dan moet er misschien minder decentralisatie zijn of moet er een andere vorm van decentralisatie worden uitgebouwd.

Wij hadden gehoopt en blijven hopen dat voor deze discussie nieuwe paden worden bewandeld.

Ik kom tot enkele conclusies. Ten eerste, dit ontwerp kunnen wij rangschikken onder het adagium arm maar proper. Er zijn een aantal objectieve criteria maar de globale som blijft schikbarend klein. Ik zeg hiermee niets nieuws. Sommige leden hebben in 1985 en 1986 de berekening gemaakt en kwamen tot een bedrag van 5,5 tot 6 miljard. Wij zijn het erover eens : het bedrag is te klein, vooral voor de omvattende taken die in dit decreet omschreven zijn.

Ten tweede, een aantal fundamentele problemen — ik heb ze opgesomd — worden niet opgelost.

Ten derde, dit decreet stimuleert te weinig de prioriteiten die door de nationale of de gemeenschapsoverheid aan de gemeenten kunnen worden doorgegeven. Die stimulansen zijn te

weinig structureel ingebouwd. Ik kom zo opnieuw bij het voorbeeld van de nieuwe denkpijsten en verwijst naar Nederland en Frankrijk waar men werkt met onder meer bestuurscontracten. U kent onze zware kritiek.

Dat betekent rekening houden met de sterke en de zwakke kanten van de verschillende bestuursniveaus, de verschillen tussen gemeenten en streken en de beleidsopties van de Vlaamse Raad, van de Vlaamse Executieve, enzovoort.

Samenvattend zou ik het volgende kunnen stellen : er is te weinig geld voorzien in dit decreet ; een aantal fundamentele problemen worden niet of onvoldoende opgelost ; een stimulanspolitiek, gebaseerd op politieke prioriteiten is onvoldoende onderbouwd ; de ganse discussie is een illustratie van het oude voorbijgestreefde bestuurskundig denken.

Daarom hebben wij, zoals de heer Pede, een amendement ingediend in de Commissie om de inwerkingtreding van dit decreet met een jaar uit te stellen. Tot onze grote voldoening is dit amendement gesteund door de SP- en de Volksunie-fracties omdat ook zij oordeelden dat een aantal problemen niet werden opgelost en omdat ze daarmee — de heer Hancké moet dit maar beamen — een signaal willen sturen naar de Executieve.

Ik merk dat op de banken nu een amendement ligt van de Executieve dat het door de Commissie goedgekeurde amendement wil intrekken. De motivering hiervoor van de Minister komt op geen enkele manier tegemoet aan de fundamentele vragen die niet alleen door de oppositie maar ook door de meerderheid werden gesteld.

Mijn vraag aan de heren van de Volksunie- en de SP-fracties is dan ook duidelijk : zullen zij hun stem wijzigen zonder een gewijzigd beleid, zonder een nieuw element ? Behalve de creatie werkgroepen en evaluaties bevatte de uiteenzetting van de Minister immers geen nieuwe elementen.

De voornaamste problemen moeten

Geysels

niet meer worden geëvalueerd, er moet worden gehandeld. Wij kijken dan ook met belangstelling uit naar het stemgedrag van deze twee fracties. Ik wil er geen platvloers politiek spel van maken, maar het zou mij verwonderen indien deze fracties zonder één enkel nieuw feit of antwoord op de door hen gestelde vragen helemaal anders zouden stemmen als in de Commissie. Indien de problemen niet zo groot waren zou dit immers lachwekkend zijn. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, de ideeën die mede aan de basis liggen van dit decreet hebben reeds een lange weg afgelegd.

Inzake subsidiëring van de gemeentelijke infrastructuurwerken werd de regeling van 1949 reeds meerdere malen gewijzigd en dit zowel qua subsidiepercentage als qua procedure. Uiteindelijk kwam er in 1985, op initiatief van Marc Galle, een decreet tot instelling van het Investeringsfonds tot stand. Dit decreet had de bedoeling om objectieve criteria te bepalen bij het toekennen van toelagen, waardoor elke gemeente aanspraak kon maken op een rechtmatig aandeel. Hierdoor werd de toekenningsprocedure tot een minimum beperkt en doorzichtiger en eenvormiger gemaakt.

Reeds toen werd tijdens de commissiebesprekingen aangedrongen op een uitbreiding van de investerings-toelage tot tal van andere materies.

Minister Van den Bossche stelt thans een uitbreiding voor van het Investeringsfonds, dat omwille van allerhande omstandigheden, pas op 1 januari 1988 in werking is getreden.

Het doel van het huidige decreet is — zoals trouwens in het regeerakkoord aangekondigd — zoveel mogelijk kredieten die aan provincies en gemeenten worden verleend, op een objectieve basis te verdelen en dit

door middel van een eenvoudige procedure. De belangrijkste nadelen van het huidige subsidiëringssysteem kan ik zeer summier als volgt samenvatten :

De verschillende subsidieprocedures voor elke materie afzonderlijk zijn gesteund op verschillende koninklijke besluiten of besluiten van de Executive. Zulks zorgt voor een kluwen van reglementen die het de lokale besturen niet gemakkelijk maken om goed te functioneren.

Voor bepaalde materies blijven zelfs nog twee systemen naast elkaar bestaan : de klassieke leningsmachtigingen en de trekkingsrechten.

De nog steeds bestaande mogelijkheid tot politieke willekeur, die bovendien nog verstrekt wordt door het ontbreken van voldoende middelen. Voor elke toegezegde frank blijven zeven andere gevraagde franken noodgedwongen achterwege. De gemeente kan nog steeds geen grondig en planmatig investeringsbeleid voeren. Er worden omwille van de geringe kans tot het bekomen van toelagen bij diverse Ministers projecten van diverse grootte-orde ingediend in de hoop om toch ergens aan de bak te komen.

De uiteindelijke beslissing van deze of gene Minister valt echter soms helemaal niet samen met de prioriteiten van de gemeenten zelf en begrotingen geraten hiervoor hopeloos in de knoel. Hierbij rijzen ernstige problemen inzake de begrotingstechniek, zeker indien de centrale overheid realistische begrotingen vraagt en meerjarenplannen oplegt.

Het huidige Investeringsfonds heeft na ongeveer 3 jaar operationeel te zijn, bewezen dat het — zij het dan mits enige bijschaving — degelijk is en goed functioneert.

Tal van verbeteringen werden ingevoerd. Zo zijn nu de plafondbedragen weggevallen en is de beperkte overdraagbaarheid geschrapt. Hierdoor kunnen ook kleinere gemeenten in de mogelijkheid worden gesteld om grote werken uit te voeren en grotere gemeenten kunnen alzo de aanwending van hun trekkingsrech-

ten optimaliseren. Het systeem werd ook verder gedepolitiseerd door de invoering van niet-beïnvloedbare, vooraf vastgestelde objectieve criteria op mathematische basis. Daarnaast houdt het ontwerp van decreet ook een eenvormige, veel kortere en minder omslachtige gunnings- en betalingsprocedure in. Dit is niet zonder belang voor het wegwerken van weinig rationele behandelingen en onrendabel werk vanwege administraties en lokale besturen. Nog een voordeel betreft de automatische aanpassing van de dotatie aan de prijsschommelingen op de Belgische bouwmarkt en hiermee bestaat er een garantie dat de bouwcapaciteit die men de gemeenten aanreikt, op peil blijft.

Met het vernieuwde systeem kennen de gemeenten bij voorbaat het trekkingsrecht waarop zij recht hebben. Zij beschikken hiermee over de mogelijkheid om zelf prioriteiten te bepalen en het investeringsprogramma op middellange termijn uit te tekenen. De lokale besturen krijgen dus een grotere autonomie, maar tevens meer verantwoordelijkheid.

Indien we de som maken van deze belangrijke wijzigingen komen we tot de conclusie dat er zeer belangrijke stappen voorwaarts werden gezet.

Toch dienen we in alle eerlijkheid ook een aantal opmerkingen te maken en schaduwzijden uit te klaren.

Zo moet de mogelijkheid worden onderzocht om de depolitisering en objectivering verder door te trekken tot een aantal terreinen waar dit tot op heden niet is voorzien. Bijvoorbeeld de bejaarden (service-flats, bejaardenflats), de welzijnssector, de onthaalcentra, de kinderdagverblijven. Hieromtrent moet de discussie naar verdere depolitisering aan de gang blijven en een onderdeel uitmaken van bespreking in de voorziene Commissie, zonder evenwel de marktsituatie en de mogelijke grillige houding van sommige gemeentebesturen en OCMW's uit het oog te verliezen. Deze sociale sector opnemen in het Investeringsfonds moet ook alleszins de garantie behouden dat er belangrijke investeringen blijven in deze sector en vermijden dat

L. Peeters

de lokale overheden hun aandeel voor heel andere projecten aanwenden. Er is echter, collega's, geen enkele reden waarom ook op deze beleidsterreinen niet zou gestreefd worden naar een objectieve verdeling van de toelagen.

De dotatie zal in de toekomst zonder enige twijfel moeten worden opgedreven. Hierbij dient evenwel ook rekening te worden gehouden met de budgettaire mogelijkheden. Ieder van ons beseft dit uiteraard. De aanpassing aan de prijschommelingen in de bouw is nu reeds gegarandeerd en dit is een belangrijke vooruitgang in vergelijking met de huidige afgeroomde kredieten voor het Investeringsfonds. De Minister gaat er trouwens mee akkoord dat dit decreet de discussie over de budgettaire massa niet verandert, doch dat een verdere toename van de kredieten een absolute noodzaak zal zijn. Laten wij dit dus nu reeds als een belangrijke intentieverklaring beschouwen.

Dat de essentie van de discussie trouwens niet altijd in de in het Investeringsfonds vervatte materies ligt, maar eerder in de budgettaire massa, getuigt de problematiek in verband met de waterzuivering en de hiervoor noodzakelijke rioleringswerken. Men kan inderdaad stellen dat de voorziene kredieten van 800 à 900 miljoen veruit onvoldoende blijven en dat inderdaad de kans groot is dat de besturen hun trekkingsrechten niet voor deze rioleringswerken zullen aanwenden. Dit probleem wordt onderkend door diverse leden van de Executieve trouwens en er zal dus naar een afdoende oplossing moeten worden gezocht. Zonder meer is duidelijk dat de Vlaamse Executieve in het verlengde van haar eigen beleidsopties een bijkomende investering zal moeten vrijmaken. Hierbij wensen wij dan ook aan te dringen dat hieromtrent snel een oplossing kan worden aangereikt.

Het is eveneens duidelijk dat de meeste grote werken niet binnen het Investeringsfonds zullen kunnen worden gerealiseerd. Ook dit element dient weerhouden te blijven bij de voorziene beoordelingsprocedure.

Er bestaat voor dit dossier grote werken geen andere mogelijkheid dan de richting uit te gaan van een geëigende subsidiëring. In dit opzicht is het misschien zelfs niet onbelangrijk dat hierin een beoordelings- en remmingsmechanisme zal worden behouden ten einde te vermijden dat in een gunstige conjunctuur een nieuw opbod qua megalomane gemeentelijke projecten wordt veroorzaakt, die veeleer uit prestige-overwegingen worden opgezet, en op termijn de financiële situatie destabiliseren.

Wel dient de Vlaamse Executieve erover te waken dat met betrekking tot de subsidiëring van grote werken voldoende financiële stimuli (zonder al te langdurige administratieve beslommeringen) kunnen vrijgemaakt worden voor een betere kwalitatieve dienstverlening. We denken hierbij aan politie-infrastructuur, brandweerkazernes, bepaalde verouderde administratieve centra die onmogelijk een klantvriendelijk en open beleid kunnen verpersoonlijken, enzovoort.

Wat de gewestwegen betreft zou het mechanisme andersom kunnen en moeten werken. Hier dienen de gemeentebesturen aan te geven tegen welke lokale budgettaire repercussies en waar zij prioritaire aanpassingen aan de wegeninfrastructuur wensen te realiseren. In functie van de beleidsopties van de Vlaamse Executieve aangaande de revalorisatie van de gewestwegen, gekoppeld aan de verkeersveiligheid van de doortochten in dorpskernen en gemeentelijke of stedelijke centra zal maximaal overleg moeten plaatsvinden, waarbij van in het beginstadium de centrale overheid en het lokale bestuur een afdoende en werkzame dialoog en samenwerking opzetten. Dit was een belangrijke taak voor de Minister van Openbare Werken.

Het blijven evalueren en bespreken van bepaalde knelpunten heeft intussen toch reeds enkele positieve verwezenlijkingen opgeleverd. Zo onder meer het optrekken van het trekkingsrecht voor onroerende investeringen inzake gemeenschapsmateries binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tegelijkertijd ook de spe-

ciale kredieten voor de uitvoering van het bibliotheekdecreet.

De veelvuldige positieve inhoudelijke aspecten en specifieke begeleidende subsidiëring, evenals de bekommernis om de complexe materie te blijven evalueren en bijsturen, maken dat de SP dit ontwerp dan ook zal goedkeuren.

De SP was er steeds voorstander van om het Investeringsfonds te laten ingaan op 1 januari 1992. Daarom ook hebben wij in de Commissie het amendement Pede-Flamant gesteund. Wij hadden daarover tal van argumenten die ik in het kort zal herhalen.

Een eerste, de goed bestuurde steden en gemeenten hebben ondertussen de goedkeuring van de begroting 1991 reeds achter de rug.

Ten tweede, in de begrotingsonderrichtingen voor de gemeenten was helemaal niets voorzien aangaande de inwerkingtreding van het Investeringsfonds en werd gestipuleerd dat de besturen inderdaad nog steeds het oorspronkelijk bedrag in deze begroting moesten opnemen. Men kon dit uiteraard nog niet laten opnemen — en dit is geen verwijt — maar het impliceert alleszins dat de gemeentebesturen geen rekening konden houden met deze gegevens bij het opmaken van de begroting.

Ten derde werd verwezen naar de totstandkoming van het decreet in 1985. Misschien zijn deze situaties niet altijd vergelijkbaar maar toch bleek, na de uitvaardiging van de uitvoeringsbesluiten en omzendbrieven, dat het vorig decreet slechts midden 1988 operationeel werd en pas midden 1990 op kruissnelheid geraakte.

Ten vierde, de uitvaardiging van uitvoeringsbesluiten en de ermee gepaard gaande omzendbrieven zal nu ook enige tijd in beslag nemen, te meer daar de Minister heeft aanvaard dat over uitvoeringsbesluiten en omzendbrieven met de leden van de commissie van gedachten zal worden gewisseld.

Ten vijfde, wij hebben aangegeven dat er een belangrijk accent verschui-

L. Peeters

ving was in de controle en het toezicht op de dossiers, wat ook een personeelsverschuiving van ATD naar de provincies noodzakelijk maakte. Deze reorganisatie is niet in een handomdraai gebeurd !

Sommige gemeenten worden ook geconfronteerd met bepaalde continuïteitsproblemen in de op stapel staande investeringsprogramma's.

De inwerkingtreding in 1991 kan nadelig zijn voor de bouwsector omdat men inderdaad in een tijdelijk vacuüm terechtkomt en heel wat gemeenten gebruik zullen maken van de overdraagbaarheid van kredieten. Niet zonder reden pleitte de Confederatie van het Bouwbedrijf voor het opnieuw toepassen van het systeem van de subsidiëring.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dit waren onze argumenten en volgens mij blijven het valabele argumenten. Sommigen hebben de indruk willen wekken dat het aanbrengen van deze argumenten en het wijzigen van de datum een afkeuring betekende van het beleid van de Minister van Binnenlandse Zaken of alleszins dat wij het door hem voorgedragen ontwerp van decreet afkeurden. Integendeel, reeds twee maal namen precies SP-Ministers het initiatief tot depolitisering van de subsidiëringssystemen en stelden een ontwerp van decreet voor. Men moet op geen enkel ogenblik de indruk willen wekken dat de SP tegen een objectieve verdeling van de subsidiëring is gekant. Integendeel. Sommigen zegden dat uitstel afstel betekent, maar ook daarover kan niet de minste twijfel bestaan. De inhoud van het decreet zal worden goedgekeurd. Bovendien zijn wij vragende partij om verder te gaan in de richting van depolitisering en objectivering van de subsidiëring. De welzijnssector is daarbij het meest frappante voorbeeld. Ook mag de indruk niet worden gegeven dat het decreet uiteindelijk op de lange baan wordt geschoven.

Impliceert de niet-goedkeuring van de datum van 1 januari 1991 dat er geen geldmiddelen zijn voor de sub-

Raadslid E. Van Vaerenbergh wees namens de VU-fractie op een aantal zwakke punten in het ontwerp van decreet op het Investeringsfonds

sidiëring van de lokale besturen ? Uiteindelijk is dit nu essentieel ! De Minister zelf heeft in de Commissie de noodzakelijke aanpassingen gesuggereerd. Ik citeer : Indien de datum van inwerkingtreding van het nieuwe Investeringsfonds wordt uitgesteld, is het mogelijk om de weerslag van dit uitstel op de begroting 1991 van de Vlaamse Gemeenschap technisch op te vangen door de globale dotatie te ventileren naar de oorspronkelijke basisallocaties en per basisallocatie te debutetteren.

Ter zake worden tegenstrijdige beweringen naar voren gebracht en hier wil ik stellen dat de SP-fractie geenszins wenst dat er helemaal geen middelen naar de gemeenten zouden gaan omwille van deze tweedepandiscussie. De gemeentebesturen mogen ter zake op geen enkele wijze het slachtoffer worden. De SP-fractie vraagt met aandrang dat de aangekondigde commissie ad hoc tegen het einde van dit jaar een verslag neerlegt. Inderdaad, wij zijn vragende partij voor verdere depolitisering en objectivering van de subsidiëring en voor het snel vinden van oplossingen voor de overblijvende knelpun-

ten die trouwens nu reeds gekend zijn.

Het stemgedrag van de SP-fractie met betrekking tot de ingangsdatum zal worden bepaald naargelang het antwoord op deze vraag en de bereidheid tot verdere depolitisering en objectivering. **(Applaus bij de leden van de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, als laatste in de rij stel ik vast dat reeds vele elementen naar voren werden gebracht in dit debat, waardoor ik misschien in herhaling zou moeten vallen ; toch zal ik trachten dit niet te doen.

Wat betreft dit uitgebreide Investeringsfonds staat in ieder geval vast dat het ontegensprekelijk een vooruitgang betekent wat de objectivering betreft van de toedeling van bepaalde gelden aan de 308 gemeenten uit het Vlaamse land. Dit is een zeer

Van Vaerenbergh

grote vooruitgang, ook al betreuren wij de beperktheid van de budgetten.

Vorig jaar had ik nog het genoegen aan de Minister te schrijven dat alle gemeenten belastingen betaalden, maar dat van de 308 Vlaamse gemeenten slechts een beperkt aantal kon genieten van de subsidieregeling die voorheen bestond en de meeste gemeenten belastingen betaalden waarvan zij de juiste retour niet kregen. Welnu, dit probleem wordt nu opgelost door de uitbreiding van het Investeringsfonds, en wij zijn daarom zeer gelukkig.

Een tweede gegeven waarom wij zeer gelukkig zijn met het huidige ontwerp van decreet is het feit dat het oorspronkelijk amendement dat door onze fractie werd ingediend voor de uitbreiding naar Brussel, door de Vlaamse Regering werd overgenomen en dat voor wat Brussel en de gemeenschapsmateries betreft ook een voorziening werd getroffen zodanig dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie over gelden beschikt voor gemeenschapsmateries voor de Vlamingen in Brussel. Dat is een prachtige verworvenheid voor de Vlaamse Brusselaars die maakt dat zij zich in Vlaanderen nog thuisvoelen. (**Applaus van de heer J. Geysels**)

Mijnheer Geysels, ik dank u voor uw applaus.

Dat doet natuurlijk geen afbreuk aan het feit dat wij, zoals ook vorige sprekers gezegd hebben, nog met een aantal grote problemen zitten. Wij hebben vastgesteld dat de gelden van het Investeringsfonds oorspronkelijk voornamelijk voorzien voor de wegeniswerken en 1 miljard groot, werden uitgebreid met andere materies, gewestelijke zowel als gemeenschapsmateries. Dat werd allemaal samengevoegd en van die samenvoeging heeft men geprofiteerd om een deel van de gelden achter te houden : een goede 10 ten honderd heeft men in de globale pot gelaten. Dat betreuren wij.

Een tweede enorm groot probleem is dat de hele milieu- en welzijnssector buiten het Investeringsfonds gelaten

werd. Daardoor is het onmogelijk om vele honderden miljoenen ter beschikking van de gemeenten te stellen, die daarmee nochtans op grote schaal volgens hun eigen prioriteiten aan de plaatselijke verzuchtingen hadden kunnen tegemoet komen. Dat is ten andere de reden waarom wij een voorstel van decreet hebben ingediend houdende instelling van een gemeentelijk milieuinvesteringsfonds. De miljarden die door de milieuheffingen en dergelijke binnenkort worden gerealiseerd zouden daardoor voor een deel naar de gemeenten kunnen gaan, die per slot van rekening toch met de uitvoering van die milieuwetgeving worden belast. De Minister antwoordt daarop, trouw aan zijn filosofie, dat hij de gemeenten zal betalen in verhouding tot de inspanningen die zij leveren. Ik beweer dat wij daarmee terugvallen op het systeem van vóór het Investeringsfonds en dat wij de door ons gewilde objectieve criteria daar niet krijgen.

Voor de welzijnssector geldt hetzelfde. Ook deze sector valt helemaal buiten het Investeringsfonds. Nochtans vraagt ook daarvoor iedereen objectieve verdelingscriteria.

Mijnheer de Minister, ik wil hier een kleine suggestie doen. U weet dat in de Vlaamse Executieve de Ministers niet, zoals in de nationale Regering, een individuele bevoegdheid hebben, maar een collegiale. De Vlaamse Executieve verdeelt pas na collectief overleg de bevoegdheden. Men zou als eerste stap de service flats voor de bejaarden kunnen objectiveren en de bevoegdheid over de verdeling van de middelen misschien iets meer naar de Executieve toetrekken. Dat is allicht gemakkelijker dan wetgevend op te treden, omdat men de zaak dan binnen de Executieve kan regelen. Milieu en welzijn moeten alleszins worden toegevoegd aan het Investeringsfonds.

Een derde en groot probleem zijn de grote werken waarvoor niemand nog een oplossing ziet. De gemeenten zullen nu soms tien jaar moeten sparen om nog één groot werk uit te kunnen voeren. dat is echter te lang en het is voor hen ten andere niet

mogelijk omdat andere werken moeten worden uitgevoerd, wegen moeten worden hersteld en de dienstbaarheid aan de bevolking voortdurend nieuwe inspanningen vraagt. Aan dit probleem moet dus nog worden gewerkt. Als problematisch is dan nog aangehaald het uitvoeren van de gewestwegen, van riolering, enzovoort.

Ten slotte is er ook de vraag die door de heer Geysels werd opgeworpen : moeten wij niet denken aan nieuwe argumenten die pleiten voor functionele decentralisatie ? In principe heb ik geen probleem om dat te bespreken, maar toch wijs ik nog op het volgende. Uiteindelijk zal een functionele decentralisatie altijd een afgeleide decentralisatie zijn waarop veel minder democratische controle mogelijk is, waarover de burger dus minder zijn zeg kan hebben. Dit systeem van een gemeentelijk Investeringsfonds met toebedeling van de middelen aan de gemeenten op basis van objectieve criteria biedt de burgers de mogelijkheid zich uit te spreken over wat de gemeentebestuurders met het geld hebben gedaan ten voordele van hun burgers. Dat is het overwegen waard.

Iedereen is het erover eens dat het Investeringsfonds liefst zo vlug mogelijk moet worden opgestart, en liefst met zoveel mogelijk middelen.

In zijn verklaring vooraleer het debat werd aangevat heeft de Minister gezegd dat hij de signalen heeft gehoord, dat hij weet heeft van het misnoegen dat leeft over de beperktheid van het Investeringsfonds inzake beschikbare middelen en inzake materies. De vraag is evenwel of heel de zaak daarvoor moet worden uitgesteld. De Minister heeft beloofd dat bestedingswerk gemaakt zal worden over uitbreiding.

Het signaal is dus gegeven en het antwoord daarop is gekomen. Wij zullen daaruit de gevolgtrekkingen maken. Wij zullen dit decreet betreffende het Investeringsfonds dadelijk goedkeuren, maar wij verwachten dat het binnenkort niet alleen zal worden geëvalueerd en bijgeschaafd, maar ook aanzienlijk uitgebreid, niet alleen met geld, maar ook met opdrachten

Van Vaerenbergh

voor milieu en natuur en voor de welzijnsector. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord voor een korte interventie.

De **heer J. Geysels** : Collega Van Vaerenbergh, ik heb met belangstelling naar uw bedenkingen geluisterd, die ook in de Commissie door uw collega's van de Volksunie naar voren werden gebracht.

In het slot van uw uiteenzetting sprak u van een gezwinde pas. In de Commissie heeft u evenwel een amendement gesteund waarin de uitvoeringsdatum van het decreet één jaar wordt uitgesteld. Gelet op de kritiek, die u vandaag herhaalt, vraag ik u welke nieuwe elementen u, tussen de uiteenzetting van de Minister in de Commissie en zijn uiteenzetting vandaag heeft gekregen, om uw stemgedrag te wijzigen ?

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh is vrij al dan niet op die vraag te antwoorden.

De heer E. Van Vaerenbergh : Het gaat volgens mij niet zozeer om de verklaringen die de Minister in de Commissie heeft afgelegd, maar om wat we vandaag hebben gehoord. De Minister heeft immers gezegd dat wij oplossingen moeten zoeken voor alle problemen.

In de Commissie hebben wij vragen gesteld betreffende de beperkingen van het Investeringsfonds, dat tot andere sectoren moet worden uitgebreid, met name uitbreiding van materies, aanpassing van de financiële middelen, enzovoort. De Minister heeft ons nu daarop een antwoord gegeven. Wat wenst u nog meer ?

De heer J. Geysels : Ik vraag enkel een verduidelijking van uw standpunt. Op mijn concrete vraag welk verschil er is tussen de verklaring van de Minister in de Commissie en deze, die hij vandaag heeft afgelegd, heeft u mij niet geantwoord. In welke mate wordt uw stemgedrag daardoor beïnvloed ?

Ik zal met aandacht tijdens de moti-

vatie bij de stemming van morgennamiddag naar de verklaring voor uw bocht luisteren.

De Voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de CVP verheugt er zich over dat de regeringsverklaring volledig zal worden gerespecteerd.

Wanneer wij vandaag aandacht besteden aan het ontwerp van decreet tot instelling van het Investeringsfonds, moeten wij refereren naar het Vlaams regeringsprogramma waarbij beoogd werd — ik citeer de tekst : Door een ruime decentralisatie en responsabilisering, zullen de dienstverlening aan de burger en de efficiëntie van het beleid worden verbeterd.

In dezelfde regeringsverklaring lezen wij ook dat het Investeringsfonds zal worden uitgebreid tot andere materies teneinde het autonome investeringsbeleid van de lokale besturen te bevorderen.

Als er nu een terrein is waar de responsabilisering van de Gemeentebesturen kan gestimuleerd worden, is het zeker op gebied van investeringen. De Minister heeft hier terecht op ingespeeld waar hij onder meer aan de gemeenten een financiële meerjarenplanning heeft gevraagd. Nochtans, om aan efficiënte planning te kunnen doen moet men over belangrijke gegevens beschikken en daarbij speelt de zekerheid over de te ontvangen subsidies een onmisbare rol. Nog al te dikwijls staan gemeentebegrotingen en de daaraan gekoppelde meerjarenplanning bol van cijfergegevens, die op niets gebaseerd zijn, gewoon omdat de hele subsidiëeringsprocedure zeer ondoorzichtig is en geen zekerheden biedt. Illusterend hierbij is dat het aantal aanvragen voor subsidie in zeer ruime mate de mogelijkheden overtreft en in de sector Binnenlandse Aangelegenheden een verhouding 7 à 8 tot 1 geeft.

Hoe sneller deze financiële zekerheid aan gemeenten kunnen gegeven wor-

den, hoe meer de responsabilisering zal toenemen en hoe correcter de financiële planning kan worden. De blijvende financiële onzekerheden naar de gemeenten toe, hinderen bovendien de goede en open relaties tussen beleidsverantwoordelijken en burgers. Inderdaad, al te vaak worden de financiële verwachtingen naar subsidies door de burgers als onjuiste beloften ervaren, wanneer zij niet worden bewaarheid.

Nu wij een enige kans krijgen op een eigen Vlaamse en meer objectieve aanpak, zou uitstel ongewenst zijn en slechts financiële onzekerheden voor de gemeenten creëren. De gemeenten kunnen nu prioriteiten vooropstellen en een investeringsprogramma op middellange termijn bepalen. Zij verkrijgen dus een ruimere autonomie, maar tevens een grotere verantwoordelijkheid.

Dat betekent niet dat, met de goedkeuring van dit ontwerp, alle leemten in het gemeentelijke subsidiëeringsbeleid zullen zijn opgelost. Ik vestig de aandacht op enkele problemen.

Terecht hebben vele collega's tijdens de commissievergaderingen gesproken over de belangrijke investeringen voor de aanpassing van het rioleringsstelsel en daarbij aansluitend voor de waterzuivering. Ik herhaal wat ik in de Commissie heb opgemerkt namelijk dat de omstandigheden voor de gemeentebesturen nog nooit zo gunstig zijn geweest aangezien de mogelijkheid bestaat om een volledige toelage te verkrijgen voor waterzuiveringsinstallaties en collectoren. Hoewel de belofte dat alle gemeentebesturen op een maximale inspanning van de Vlaamse Executieve kunnen rekenen mijns inziens vaag blijft, biedt ze toch heel wat mogelijkheden. Het zou een belangrijke vooruitgang betekenen mocht de Executieve aan het begrip prioritaire riolering een duidelijke inhoud geven en de komende jaren financiële voorrang aan deze problematiek verlenen zodanig dat uiteindelijk alleen de kosten van een riolering binnen de echte woongebieden ten laste van de gemeente vallen terwijl verbindingen met collectoren, collectoren en waterzuiveringsinstallaties door de overheid worden betaald.

Van Eetvelt

Belangrijk is het maximumbedrag dat in aanmerking komt voor de trekingsrechten. Op dit ogenblik varieert dit van 30 tot 60 ten honderd van het totaalbedrag van de subsidiëerbare uitgaven. Mijnheer de Minister, ik stel voor om in het besluit van de Executieve, dat nog zal moeten worden goedgekeurd, een zekere eenvormigheid na te streven. Zelf zie ik niet in waarom de Executieve zich tegen het wegwerken van voornoemd onderscheid zou uitspreken. Men zou ofwel een percentage van 60 ten honderd kunnen invoeren ofwel dit nog kunnen optrekken. Niet alleen zullen de mogelijkheden van de gemeenten dan worden verruimd, maar daarenboven zal de eenvormigheid van subsidiepercentage de vereenvoudiging in de hand werken.

Wij gaan er allemaal mee akkoord — dat was ook zo tijdens de commissiebesprekingen — dat het globaal pakket ontoereikend blijft. Dit geldt niet alleen voor de gemeentelijke investeringen, maar ook in de sociale huisvestingssector. Op dat terrein kan dankzij de inspanningen van de Executieve ook worden gedacht aan alternatieve financieringsvormen. Kunnen dergelijke systemen niet worden gestimuleerd voor de gemeentelijke investeringen? Er zijn genoeg schoolvoorbeelden van goede openbare initiatieven die met privékapitaal worden gesubsidieerd. Dat kan, mijns inziens, ook in de culturele, recreatieve en andere Sectoren. Het zou misschien goed zijn daarover even na te denken om na te gaan of daar geen nieuwe paden kunnen worden bewandeld.

Ik wens ook nog even een vraag te stellen in verband met de centrumfunctie. De heer Vankeirsbilck heeft ter zake een amendement ingediend dat in de Commissie jammer genoeg niet werd aanvaard. Toch denk ik dat bij de evaluatie van de toepassing van het Investeringsfonds dat begrip nader zal moeten worden bepaald. Bovendien is dit zeker niet gebonden, ik veronderstel dat de Minister het met mij zal eens zijn, aan de hoeveelheid die de gemeente uit het Gemeentefonds ontvangt. Dit is ook

niet gebonden aan het aantal inwoners maar wel aan bepaalde opdrachten die de gemeentebesturen krijgen.

In het kader van de brandveiligheid werd deze voormiddag nog gezegd dat deze opdrachten zeer zwaar kunnen doorwegen. Er zijn gemeenten die in het kader van de recreatie- en cultuur heel wat inspanningen doen. Ik nodig de Minister dan ook uit om te trachten dit begrip zo goed mogelijk te bepalen om, na evaluatie, na te gaan of wij aan het begrip centrumfunctie geen andere inhoud kunnen geven dan wat tot op heden het geval is.

Ten slotte, mijnheer de Minister, wens ik u te feliciteren. Dat is niet de eerste maal. Ik meen dat u als Minister, en samen met u de Executieve, aan de gemeenten meer zekerheden hebt gegeven. Daardoor zijn de procedures meer doorzichtig geworden. Men weet waarvoor men staat. Ik denk hierbij aan het Gemeentefonds.

Als dit Investeringsfonds wordt goedgekeurd dan kunnen de gemeenten die werkelijk een beleidsplanning willen voeren, zowel op het inhoudelijke als op het financiële vlak, een belangrijke stap zetten.

U bewijst daardoor dat u gelooft in het geven van verantwoordelijkheid aan de gemeenten en dat u niet beter wenst dan dat de gemeenten in de mate van het mogelijke zo autonoom mogelijk zouden optreden. Ik denk dat dit decreet daarvan het bewijs is en wij zijn er u dankbaar voor. **(Applaus)**

De Voorzitter : Ook mevrouw Maes had zich nog ingeschreven maar ik stel vast dat zij niet aanwezig is.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal mij in mijn antwoord tot het essentiële beperken. Ik ben in de Commissie reeds uitvoerig op veel van de naar voren gebrachte zaken ingegaan.

Vooraf wens ik de verslaggevers te danken zowel voor hun schriftelijk

als voor hun mondeling verslag. Tevens dank ik de commissieleden voor de wijze waarop deze discussie, die niet altijd gemakkelijk was, is verlopen. Ik denk dat deze discussie aanleiding heeft gegeven tot een duidelijker inzicht, ook vanwege de Executieve, wat deze voormiddag tot mijn verklaring omtrent het geheel van deze problematiek heeft geleid. Ik meen dat dit een goed voorbeeld is van samenwerking tussen commissieleden en Regering. Immers, over de tekst heen werd een dynamiek uitgelokt die door de stemming over deze tekst en door de verklaring die ik deze voormiddag namens de Executieve heb afgelegd tot een politiek verloopverhaal heeft geleid.

Er moet mij toch nog een voorafgaandelijke opmerking van het hart. Ik heb het in de Commissie al gezegd, als ik sommigen van de collega's hoor spreken, onder meer de heren Geysels en zeker Pede, dan heb ik de indruk dat zij van het Investeringsfonds dachten dat het een wondermiddel was, zoiets als wonderolie of wonderzalf die alles geneest zodat er na het Investeringsfonds geen problemen meer zouden bestaan.

Er zullen uiteraard, na de goedkeuring van dit fonds, problemen zijn en dit om veel redenen. Een daarvan, en niet de minste is de omvang van het fonds. Dit fonds lost dus niet alles op, maar het heeft ook nooit die pretentie gehad.

Dit fonds heeft wel degelijk als verdienste, collega Pede heeft mij goed geciteerd, om op heden de gemeenten een basisgarantie te geven van het bedrag waarover ze voor investeringen kunnen beschikken. Dat betekent zekerheid, autonomie, uitnodiging tot verantwoordelijkheid en dat betekent ook het op gang brengen van een dynamisch en nieuw, niet-negentiende-eeuws, proces waaruit wij ook zullen moeten leren. Ik ga mij vandaag niet wagen aan voorspellingen over de wijze waarop de gemeenten dat geld zullen besteden. Ik wil twee jaar afwachten om te zien hoe de gemeenten daarmee omspringen. Het zal een leerproces zijn zowel voor de gemeenten, die voor hun verantwoordelijkheid worden geplaatst,

Van den Bossche

als voor de centrale overheid, die haar prioriteiten niet langer kan opleggen.

Dit ontwerp van decreet is geen wondermiddel maar het is wel een belangrijke politieke stap, een **consecratie** als het ware van het experiment van enkele jaren geleden toen wij met 1 miljard een eerste poging waagden. Wij stellen vast dat Vlaanderen verder wenst te gaan op de weg van de objectivering. Verschillende sprekers hebben het daarover gehad. Dit probleem zal ons trouwens de komende jaren bezighouden. Ik herhaal wat ik in mijn inleidende uiteenzetting deze ochtend namens de Executieve heb verklaard : Aan het voorliggend decreet hecht de Vlaamse Executieve veel belang als een concrete illustratie van de wil tot objectivering. Deze wil vormt ook in de toekomst een belangrijke component in ons beleid en zal op geëigende wijze ook op andere beleidsvlakken doorgetrokken worden. Dit is een duidelijk antwoord aan degenen die wensen dat men ook op andere terreinen de discussie zou aanvatten. Elke materie vraagt een specifieke benadering.

Wij moeten ons ook realiseren dat de keuze die werd gemaakt, impliceert dat wij een aantal voor- en nadelen aanvaarden. De voordelen in hoofde van de gemeenten heb ik daarstraks reeds opgesomd. Minder paperflow , minder tijdverlies en minder ambtenaren, zo kunnen wij de voordelen in hoofde van de administratie samenvatten. Voortaan zullen de gemeenten zelf hun prioriteiten bepalen. Elke gemeente maakt haar eigen invuloefening zonder inspraak van de centrale overheid. De politieke wilsuiting van elke gemeente wordt dus belangrijk. Dit betekent, mijnheer Geysels, dat bepaalde van uw **bezoekingen** die ik overigens deel, voortaan op gemeentelijk vlak hun beslag krijgen. Ook de heer Van Vaerenbergh heeft daarop terecht gealludeerd. De politieke discussie die hier vroeger werd gevoerd naar aanleiding van de begroting, zal zich nu gedeeltelijk afspelen op het microvlak van de gemeenten.

De heer Geysels vroeg zich in zijn uiteenzetting af wat er zal gebeuren met de stadskernvernieuwing en met de groene ruimten waarvoor vroeger afzonderlijke budgetten beschikbaar waren. Wij moeten weten wat wij willen. Als wij voor bepaalde materies een afzonderlijk budget bepalen, weten wij hoeveel geld daar naartoe gaat. Wanneer wij op de begroting voor groene ruimten een bedrag inschrijven van 250 miljoen, kan de Minister 250 miljoen ter beschikking stellen van de gemeenten. Van het globaal bedrag van de middelen die ter beschikking worden gesteld, zal de Vlaamse Executieve dus 250 miljoen ter beschikking stellen van de gemeenten voor de groene ruimten. Wanneer dit bedrag wordt ingebracht in het globaal investeringsfonds, is het logisch dat ik vooraf niet kan zeggen hoeveel de gemeenten in 1991 uiteindelijk zullen besteden aan groene ruimten. In 308 politieke discussies zal voortaan beslist worden welk belang men hecht aan bijvoorbeeld groene ruimten en aan stadskernvernieuwing. De politieke discussie zal in de toekomst dus dichter bij de basis worden gevoerd en de centrale overheid zal daarop minder vat hebben. De heer Geysels zou zich, als lid van AGALEV, derhalve moeten verheugen.

Dat is juist het boeiende van die evaluatie. Daar zit hem ook het verschil, zoals ik vanmorgen al aan de heer Pede uitlegde, tussen de commissie ad hoc en de evaluatie. Natuurlijk kunnen wij niet vooruitlopen op die evaluatie. Zelfs degenen die nu met deze regeling niet kunnen akkoord gaan, zullen daar ben ik van overtuigd, eens zij de oppositiebanken hebben verlaten, vinden dat deze zaak goed werd geregeld. Wat de stadskernvernieuwing en de groene ruimtes betreft, denk ik dat wij geen betere regeling konden vinden.

Inzake percentages zullen wij een aantal uitvoeringsbesluiten moeten nemen en zorgen voor een aantal omzendbrieven. Collega Van Eetvelt heeft gepleit voor een eenvormig percentage. Dat lijkt mij vooral een intellectuele vereenvoudiging. De vraag rijst wel of een eenvormig per-

centage nuttig is. Als wij ongeacht de sector overal hetzelfde percentage opleggen, dan kunnen er natuurlijk vanuit de centrale overheid geen klemtonen meer worden gelegd. Maar zelfs als wij dat voorstel zouden aanvaarden zouden wij toch een uitzondering moeten maken voor de schoolgebouwen waarvoor er door Minister Coens namens de hele Vlaamse Executieve een akkoord werd afgesloten.

Voor gemeentelijke schoolgebouwen, gesubsidieerd door de overheid, moet uit het Investeringsfonds kunnen worden geput voor het verschil tussen de 60 of 70 ten honderd — naargelang het al dan niet om basisonderwijs gaat — en de 87,4 ten honderd van vroeger. Zelfs het globale bedrag van 87,4 mag in sommige gevallen uit dit Investeringsfonds worden geput. Dat politiek akkoord afgesloten namens de hele Vlaamse Regering moet in elk geval nageleefd worden, ook al zouden wij het voorstel van de heer Van Eetvelt aanvaarden.

De heer J. Van Eetvelt : Mijnheer de Minister, geef toe dat het leggen van prioriteiten door de overheid eerder theoretisch is dan wat anders.

Minister L. Van den Bossche : Ik geef toe dat de discussie daarover genuanceerd moet zijn. Mijnheer Van Eetvelt, uw voorstel is valabel, en entre les deux, mon cœeur balance, om het dan eens in 't Frans te zeggen.

Dan zijn er nog opmerkingen geweest van de heer Pede over de te subsidiëren massa. De heer Pede zal uit ervaring wel weten dat de budgettaire mogelijkheden bepalend zijn voor wat wel of niet kan. Dit initiatief van de Executieve vertrekt vanuit een armoedetoestand. Collega Geysels vatte het ontwerp samen als arm maar proper. Hij heeft op dat stuk gelijk. Onze armoedetoestand gold als uitgangspunt voor het nieuwe verdelingsmechanisme. Wij kunnen hier niet spreken van een ruime marge aan investeringsmogelijkheden. Toch hoop ik dat wij die massa zodra als het kan en liefst zo snel mogelijk, opnieuw moeten vergroten. Ten opzichte van vroeger biedt dit ontwerp het voordeel dat het een evolutieme-

Van den Bossche

chanisme bevat dat rekening houdt enerzijds met de inflatie, anderzijds met de evolutie van de bouwkosten, wat zeer belangrijk is aangezien het om een investeringsmaterie gaat.

Inzake het bibliotheekdecreet herhaal ik wat ik in de Commissie heb gezegd, namelijk dat er een politiek engagement is van de Vlaamse Regering om te proberen het bibliotheekdecreet uit te werken. Ik meen dat de heren Geysels en Leo Peeters op dit thema zijn ingegaan. Wij hebben het politiek engagement om gedurende vier jaar 80 miljoen bijkomend te voorzien. Dat betekent niet dat men geen geld kan putten uit de gewone investeringsfondsmiddelen. Er zijn 83 gemeenten die nog niet in orde zijn met de POB en deze moeten zich, conform het decreet, binnen enkele jaren in orde stellen. Ik denk dat dit kan volstaan indien de gemeenten ook bereid zijn inspanningen te doen. Dat zal natuurlijk de grote vraag zijn. Als zij niet bereid zijn een inspanning te doen, zullen zij weigeren ook maar één frank van het Investeringsfonds aan te wenden en zullen ze alles afschuiven op die vier maar 80 miljoen — dus 320 miljoen —, wat nog geen vier miljoen per gemeente is en waarmee ze wellicht niet zullen rondkomen. Als zij bovendien allemaal voor de duurste oplossing kiezen, zal het zeker onvoldoende zijn. Dus, alles zal voor een stuk afhangen van het feit of de gemeenten er zich van bewust zijn dat zij moeten meewerken aan de uitvoering van dat decreet. De tegemoetkoming die wij politiek doen is niet onbelangrijk. Het betekent dat wij specifiek nog gelden ter beschikking stellen opdat dit zou kunnen worden gerealiseerd. Ook dat zal na twee jaar geëvalueerd moeten worden. Als zou blijken dat dit niet volstaat voor de uitvoering van het bibliotheekdecreet moeten wij daaruit de conclusies trekken en zullen wij gebeurlijk verplicht zijn meer dan 80 miljoen toe te kennen in de volgende jaren.

De discussie omtrent de grote werken is uitgeput. Ik meen dat de heer Pede en ik het eens zijn qua inzicht. Ik heb vanmorgen namens de

Executieve aangekondigd dat de commissie ad hoc dit probleem specifiek moet behandelen, en niet de evaluatiecommissie.

De heer J. Pede : Ons verschil in standpunt is het volgende : geresumeerd zegt u dat u twee jaar gaat wachten om de zaak te evalueren.

Minister L. Van den Bossche : U resumeert slecht. Ik heb vanmorgen tot tweemaal toe gezegd dat er een verschil is tussen de commissie ad hoc en de evaluatiecommissie. Wij moeten eerlijk blijven tegenover elkaar.

Lees de verklaring die ik vanmorgen namens de Executieve heb afgelegd. De grote werken worden behandeld door de commissie ad hoc, die onmiddellijk wordt opgestart. Ik ben ter zake gevat door een vraag van de heer Leo Peeters, die vindt dat de commissie veel vroeger, vóór het einde van het jaar, moet rond zijn met haar werkzaamheden. Ik zal daar straks op antwoorden.

De heer J. Pede : Ik wou iets anders zeggen, maar u bent zo snel om te antwoorden dat ik niet kan uitspreken.

Ik zou liever wachten met het in voege treden van het Investeringsfonds tot al hetgeen u in uw achterhoofd hebt — ik zal het niet herhalen, want u zal zeggen dat ik verkeerd ben — gerealiseerd is en u wil eerst het Investeringsfonds toepasselijk maken en dan de rest regelen. Dat is het verschil.

Minister L. Van den Bossche : Dat is juist. Dat is goed geresumeerd. Het is dus slechts een kleine sloot die ons scheidt. **(Gelach)**

De verklaring van de Vlaamse Regering gaat in dezelfde zin. We moeten snel weten waar we staan. Inziende dat er een problematiek grote werken is, heeft deze problematiek bij een aantal commissieleden zwaar gewogen, wat de signaalstemming heeft veroorzaakt op de datum van 1 januari 1992. **(Onderbreking door de heer J. Geysels)**

Mijnheer Geysels, ik apprecieer technisch het spel dat u speelt en ik zou het ook spelen als ik op uw bank zat.

Ik ben zelf teveel een gambler om dat spel niet te appreciëren. Laten wij toch even eerlijk tegenover mekaar zijn. De discussie over 1 januari 1992 verandert niets aan de essentie van de zaak. Het volstaat hiervoor het verslag na te lezen. De twee fracties die hun ongenoegen hierover hebben getoond zijn de Volksuniefractie en mijn eigen beminde fractie. In mijn partij kan men én partijgenoot én vriend zijn. **(Gelach)**

De sprekers die achteraf het amendement hebben gesteund, hebben telkens een aantal problemen die hier werden behandeld, aangehaald. Er werden een aantal problemen behandeld door de heren Geysels, Pede en Leo Peeters, die trouwens de zaken op een rijtje heeft gezet. In mijn persoonlijke naam kan ik u mededelen dat ik een aantal van die opmerkingen versta en tot de mijne maak. Wij lossen nu inderdaad niet alles op. Rome en Parijs niet op dezelfde dag gebouwd zijnde, zetten wij vandaag wel een belangrijke stap vooruit. Wij moeten dit onderkennen. Trouwens, verscheidene sprekers zoals de heren Vankeirsbilck, Van Eetvelt, Leo Peeters en Van Vaerenbergh hebben dit gedaan. Ook de heren Geysels en Pede hebben niet geloochend dat dit een belangrijke stap vooruit is. Men wou een soort engagement dat verder ging dan het intellectuele engagement dat ik in de Commissie heb gegeven. Ik heb vandaag een engagement én over de evaluatiecommissie — ik heb de opdrachten daarvan deze morgen omschreven — én over de commissie ad hoc gegeven. Vanmorgen werd mij gevraagd om deze commissie sneller te laten werken en om nadien het verslag bekend te maken aan de Commissie van de Vlaamse Raad, alsook aan de Vlaamse Regering, die snel de gevolgen daarvan zou trekken. Het betekent dat aan het ongenoegen of de bekommernis omtrent de onvolmaaktheden van dit ontwerp voor een gedeelte wordt tegemoet gekomen. Die bekommernissen zullen vandaag niet volledig opgelost zijn. Dat is onmogelijk. Niemand heeft dat ook gevraagd.

Er is nog een paragraaf over depolitiseren en objectivering. Beleidsmatig en op geëigende wijze zal dit, ook

Van den Bossche

in andere sectoren dan deze verdergaan. Dat zijn geen ijdele woorden. Het zijn duidelijke engagementen. Men kan niet zeggen dat deze Regering haar engagementen niet waar maakt. Ik nodig LI uit de regeringsverklaring te bekijken en dan na te gaan wat er reeds allemaal werd gedaan. Ik wil wel aanvaarden dat de regeringsverklaring onvolledig was en dat er nog veel werk te doen is. Ten opzichte van het engagement dat wij hebben genomen, en waarvoor wij uw vertrouwen hebben gekregen, hebben wij uitermate logisch en consequent uitgevoerd wat in de regeringsverklaring is opgenomen. Het is ook de reden dat ik in de Commissie van bij de aanvang en tot op heden het Investeringsfonds steeds hardnekkig heb verdedigd. Het is een grote stap vooruit, een stap die als dusdanig vanaf 1 januari 1991 zal gezet worden. De discussie gebeurt immers dichterbij huis en daar is de heer Geysels toch een absoluut voorstander van. Ik vind deze werkwijze ook niet slecht, maar ik voeg er wel aan toe dat wij achteraf moeten nagaan of sommige zaken niet in de verdrukking komen. Indien dit wel het geval zou zijn, moeten wij onderzoeken of dit te wijten is aan het feit dat het globaal bedrag dat ter beschikking wordt gesteld ontoereikend is, met het gevolg dat de keuze van de prioriteiten een verwrongen keuze is, dan wel of dit te wijten is aan het feit dat de gemeenten andere prioriteiten leggen dan de centrale overheid.

De heren Vankeirsbilck en Van Eetvelt hebben opmerkingen gemaakt over de bepaling van de centrumfunctie. Ik herhaal wat ik ook in de Commissie heb gezegd, omdat de wijze waarop de heer Van Eetvelt de problematiek resumeert, zeer juist is. Het criterium voor de bepaling van de centrumfunctie is intellectueel niet bevredigend. De vraag om dit bij de evaluatie te onderzoeken is meer dan terecht. Ik geef toe dat ik een ogenblik heb gearzeld, bij de eerste kennismaking, om het amendement van de heer Vankeirsbilck aan te nemen, maar uiteindelijk bleek het ook geen echte oplossing te bieden. Eigenlijk schuift het het probleem gewoon

door naar het aantal inwoners en het aantal woningen. De heer Vankeirsbilck heeft drie zeer goed gekozen voorbeelden uit West-Vlaanderen gegeven. In afwachting van de evaluatie moeten wij proberen een nieuw criterium te zoeken dat juist bepaalt wat centrumfunctie is, want in de huidige versie beperken wij centrumfunctie tot grootschaligheid en dat is niet juist. Ik ben het ermee eens dat de tekst onvolmaakt is en hij zal worden bijgeschaafd in de toekomst. Ook de Commissie dacht er zo over.

Op vele opmerkingen van de heer Geysels heb ik al geantwoord, meer bepaald in verband met bibliotheken, stadskernvernieuwing, groene ruimten, enzovoort. Mijnheer Geysels, u weet dat mijn mening over uitermate belangrijke elementen van uw betoog zeer dicht staat bij uw opinie, namelijk in verband met de problematiek van de rioleringen. De heer Van Eetvelt heeft een mooie opsomming gemaakt van de vooruitgang die reeds is geboekt dankzij de aangegane engagementen in het kader van Aquafin. Collega Theo Kelchtermans heeft een definitie opgesteld van het begrip prioritaire rioleringen. U kan vragen deze nog te verruimen, maar dat ligt uiteraard niet in mijn bevoegdheid en ik spreek mij daarover dus niet uit. Deze problematiek moet in de desbetreffende Commissie worden besproken. Als wij ervoor willen zorgen dat de vrij belangrijke inspanningen die wij zelf leveren en de evenzeer belangrijke inspanningen die wij van de burgers vragen merkbare eindresultaten hebben op het gebied van de zuiverheid van het water van de sloot, die de heer Pede en mijzelf daarstraks scheidde, moeten wij heel wat inspanningen leveren. Zowel in de commissie ad hoc als bij de evaluatie moeten wij nagaan in welke mate de gemeenten deze problematiek als prioritair beschouwen. Dit is een boeiende uitdaging. Ik aanvaard de discussie over de globaliteit van de massa en de gevolgen van de financiële inspanningen van Aquafin op het gebied van prioritaire rioleringen. Niemand kent de juiste cijfers, maar wij weten wel dat het bedrag de globale massa van de komende jaren overstijgt. Daarom zal de dis-

cussie meerledig zijn. Allereerst moet de commissie ad hoc proberen in te schatten welke globale massa nodig is in het licht van de evolutie op het gebied van milieu en milieuplannen, die door collega Theo Kelchtermans zijn uitgewerkt. Bovendien moeten wij de financiering van dit alles bekijken en uitzoeken welke methode moet worden aangevend. Bij de evaluatie zal bovendien moeten worden nagegaan hoeveel gemeenten nu reeds spontaan prioriteit verlenen aan investeringen op het gebied van riolering. Ook de gemeenten discussiëren nu, net zoals de Vlaamse Raad, op een andere wijze over waterzuivering en milieuproblemen dan 10 jaar geleden.

Mijnheer Dierickx, u maakt deze vergaderingen reeds sinds 1981 mee en u weet ook dat er een duidelijk merkbare evolutie is. Ook algemeen politiek merken wij een verandering en de gemeenten ontsnappen niet aan dit geheel. Ik ben ervan overtuigd dat door het Investeringsfonds in een aantal gemeentelijke assemblées uitvoerig zal worden gediscussieerd over prioriteiten en het milieu daarbij sterk aan bod zal komen. Dit zal worden onderzocht in de betrokken evaluatiecommissie. Dit betekent dat er twee mogelijkheden zijn om dit te onderzoeken, teneinde inzake de niet-prioritaire rioleringen uiteindelijk tot het resultaat te komen dat door Minister Theo Kelchtermans is aangekondigd.

De idee van de functionele decentralisatie en een aantal denkpistes voorgesteld door collega Geysels, lijken mij uitermate interessant. Zij hebben niet direct betrekking op het decreet maar zijn wel degelijk belangrijk om in de toekomst, bij het opstellen van beheerscontracten, een einde te maken aan de oude dualiteit.

Collega Leo Peeters haalde de objectivering aan inzake andere materies. Vooral door hem zijn hier uitermate wijze woorden gesproken. Hij heeft de problematiek geresumeerd en de vragen die bij de collega's in de Commissie zijn gerezen naar voren gebracht. Ik geef een concreet antwoord op zijn vraag of deze zaak snel zal rond zijn in de commissie ad hoc.

Van den Bossche

Ik engageer mij dat het verslag van de commissie ad hoc vóór 31 december 1991 zal worden ingediend. De werkzaamheden zullen dus maar een tiental maanden in beslag nemen. Hierdoor kom ik tegemoet aan uw verzoek om binnen het jaar tot een resultaat te komen. Ik hoop dat uw fractie in die omstandigheden dan ook bereid is, unaniem of met een grote meerderheid, het amendement van de Vlaamse Regering goed te keuren, rekening houdend met de verklaring die ik hier vanmorgen heb afgelegd.

Collega Van Vaerenbergh suggereert om de collegialiteit uit te breiden en dus bijna elke delegatie af te schaffen. Ik noteer deze denkpiste, maar er is ook hier een grens. Als de delegaties werkelijk verder worden afgeschaft, zal de Executieve vier dagen per week vergaderen en de vijfde dag naar het Parlement komen. Een zeker evenwicht is noodzakelijk. Toch kan er perfect een delegatie worden gehandhaafd wanneer men bijvoorbeeld in de schoot van de Regering, in overeenkomst met de Minister, bepaalde criteria zou afspreken. Ik wil hierover vandaag niet uitweiden, elke problematiek heeft zijn eigenheid. Wanneer men wil objectiveren, moet dit gebeuren op een specifieke wijze. Toch noteer ik dat u van collegialiteit houdt en dat u een beetje wil snoeien in de delegaties. Aangezien ik mijn collega's wil verdedigen kan ik het vandaag niet zomaar met u eens zijn. Vandaag ben ik syndikaal afgevaardigde voor mijn collega's om hun delegaties intact te houden.

Collega Van Eetvelt wees op een alternatieve financiering. Ook deze denkpiste zal worden onderzocht. Vandaag kan ik mij alleen engageren dat daaromtrent het nodige wordt gedaan, teneinde hierop spoedig een antwoord te geven.

Mijnheer de Voorzitter, tenslotte kan ik alleen mijn vraag van vanochtend herhalen, namelijk dat het ontwerp met gezwinde pas zou worden goedgekeurd alsook het amendement van de Executieve, hoewel misschien met aarzelande maar toch ook stevige pas, dit alles onder het motto : Stel

niet uit tot morgen wat u gisteren verrichten kon. (*Applaus*)

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, u heeft mij niet overtuigd, mijnheer de Minister.

Mijn concrete beslissing om aan politiek te doen is genomen op het moment dat ik lid was van de commissie voor de oprichting van culturele centra. Ik was daarin beland als jongere én als vrouw. Voor een Minister waren dat twee vliegen in één klap. De Minister had zich trouwens vergist omtrent mijn politieke keuze, anders was ik daar nooit in geraakt. Mijn overtuiging dat die commissie belangrijk was werd alras genuanceerd door de verklaring van de Minister die zei : Voortaan zul je over alle culturele infrastructuur van belang mogen oordelen, maar de eerste vier hebben we al goedgekeurd. Daarmee waren de middelen al opgebruikt voor op zijn minst pakweg 10 jaar. Toen heb ik gedacht, als in dit land alles politiek wordt bepaald dan kan je in de sociaal-culturele sector aan de weg timmeren zolang je wil, uiteindelijk moet je je toch met die politiek gaan bemoeien. Hier sta ik dan, al zoveel jaar trouwens.

De gemeentelijke culturele infrastructuur was in Vlaanderen overigens een zorgelijke zaak en is dat nog altijd. Er bestond in de kleinere gemeenten gewoonweg niets op het gebied van pluralistische infrastructuur. Er waren wat parochiezalen en wat ziekenfondslotalen en hier of daar een achterzaal van een café. Onze steden hadden een verouderde infrastructuur en nauwelijks de mogelijkheid om daaraan te verhelpen. Toen zijn er langs CVP-zijde een paar Ministers geweest — ik noem Van Elslande en zeker Van Mechelen — die van mening waren dat er een zekere planning moest kunnen worden vooropgesteld, die er echter nooit is gekomen. Zij waren toch van oordeel dat er een spreiding van culturele infrastructuur moest worden uitgewerkt omdat de gemeenten onder de zogenoemde *electrorale* aandrang daartoe nooit zelf besloten, wat uw betoog

bijzonder onwaarschijnlijk maakt, mijnheer de Minister.

Zij stelden dat er van bovenaf impulsen moesten worden gegeven. Men organiseerde een zeer ingewikkelde procedure, maar tevens ook een zeer lucratieve subsidiëring, namelijk 60/40. Zulks betekende een infrastructuur die voor een verzorgingsgebied van 20.000 mensen, in termen van vandaag, toch gemakkelijk 100 miljoen kost. Met een subsidiëring van 60 miljoen, moet de gemeente toch nog altijd 40 miljoen bijpassen. In Vlaanderen blijkt men dat wel makkelijk te doen voor sport. Men heeft de subsidiëring vooral gebruikt om, wegen aan te leggen maar de culturele infrastructuur is haast ondermaats gebleven. In het Vlaamse land zijn er slechts 6 podia waar ons eigen Ballet van Vlaanderen kan optreden. Onze culturele infrastructuur is niet voldoende om de gezelschappen die wij zelf subsidiëren te laten optreden. Bekijk de toestand in onze kleinere steden. Welke gemeente beschikt er over een culturele infrastructuur die deze naam verdient ?

Wat doen wij vandaag ? Vandaag krijgen wij een Minister die ons zegt dat hij de politieke discussie dichter bij de basis gaat brengen. Mijnheer de Minister, dat betekent dat u afziet van de verdere realisering van de culturele infrastructuur in Vlaanderen. Op kleinschalige wijze zal er hier en daar wellicht nog wat gebeuren, maar daar zal het bij blijven want ik moet toch even lachen met uw Investeringsfonds. Het is alsof u aan een gezin een woning geeft waaraan de deur ontbreekt omdat er geen geld meer is, en waar men door een gat naar binnen of naar buiten moet kruipen. Het wordt dus een iglo.

Wij hebben bijgevolg in Vlaanderen een blijvende nood aan een planning van de culturele infrastructuur. De CVP heeft het nooit zover laten komen want er is nooit een echte planning geweest. Maar Brussel, in de Gordel van Smaragd beschikken wij nu toch over een aantal culturele centra die een belangrijke rol spelen. Daar is al het geld naartoe gegaan, met uitzondering natuurlijk van de enkele gebieden waar sommige Mi-

Maes

nisters wonen. De provincie Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld heeft met deze kredieten nooit een behoorlijke infrastructuur kunnen verwezenlijken. U kan ook Aalst als voorbeeld aanhalen. Dat was er van in het begin, maar dat is nu ook met Lokeren het enige. Wij hebben nooit de middelen gehad om ernstig aan spreiding van infrastructuur te doen. Wij hebben prioriteit gegeven aan de rand van Brussel waar wij onze eigen cultuur moesten verdedigen.

Vandaag klappen wij de boeken dicht en zeggen wij dat de nog enige bevoorrechte steden op kosten van de Vlaamse Gemeenschap een infrastructuur kunnen realiseren. De anderen kunnen gewoon de pot op. Met de schaarse middelen die beschikbaar zijn, zal de gemeentelijke discussie altijd aflopen ten nadele van de culturele infrastructuur. De sport zal immers altijd belangrijker zijn. De ecologische bekommelingen zijn daar gelukkig ook nog bijgekomen. Ik blijf van mening dat de regeling culturele centra nooit had mogen worden afgeschaft want wij hebben ze broodnodig. Het was altijd ons standpunt dat niet alleen grote maar ook kleine pluralistische centra moeten worden gerealiseerd en van dit principe stappen wij nu af.

U zegt dat de Vlaamse Regering toch haar woord heeft gehouden. Mijnheer de Minister, ik heb de regeringsverklaringen altijd bij me. Dat is nuttig, nietwaar? Ik citeer: De Vlaamse eigenheid steunt in belangrijke mate op haar eigen culturele waarden. Deze culturele eigenheid komt tot uiting zowel in het gedurende eeuwen opgebouwde kunstpatrimonium als in een leef- en samenlevingscultuur die maximaal ruimte geeft aan kunstschepping, -beoefening en -beleving. Laten we niet lachten. Dit zijn grote waarden maar die betekenen in de praktijk niets.

Met betrekking tot de bescherming van ons bestaand patrimonium ben ik beschaamd over de Vlaamse Executieve. Zij deklasseert meer dan zij klasseert en wat ze klasseert laat ze grotendeels invallen bij gebrek aan

middelen. Ik kan voorbeelden geven. **(Onverstaanbare onderbrekingen)**

Sommige waardevolle gebouwen worden gewoon afgebroken. In Antwerpen kennen ze dat. De integratie van cultuur is niet mogelijk zonder culturele infrastructuur. Daarvoor is infrastructurale planning nodig. Wij hebben in ons land lukraak dure, miljardenkostende ziekenhuizen ingeplant. We zouden nu aan de verzorgingsgebieden moeten denken, zegt men, en zouden moeten plannen. Wij hebben lukraak waterzuiveringsstations rondgestrooid en hebben dat ook gedaan met sportinfrastructuur.

De culturele infrastructuur is in gebreke gebleven. Mijnheer de Minister, ik wil u vragen de culturele infrastructuur buiten dit armzalig koffertje met trekkingsrechten te houden. Wat hieraan gedurende de volgende jaren zal worden besteed, is nog niet voldoende om een enkel schouwburgzaaltje te vernieuwen. Ik betreur dit ten zeerste.

Hoe u ook uw best doet om dit in termen van objectivering te verdedigen, ik wil best geloven dat het in de toekomst allemaal verschrikkelijk objectief zal zijn maar ik zie nu al de regeringsverklaring tegemoet van de eerste Minister van Cultuur die zal schrijven dat wij in Vlaanderen behoefte hebben aan een behoorlijk net van culturele infrastructuur.

Wat u schrijft in uw regeringsverklaring over de musea is een holle belofte. Die steun is praktisch onbestaan-

de. Wij doen alles op eigen kosten en zullen dat blijven doen maar ik vind dit voor Vlaanderen beschamend. **(Applaus bij VU en AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Van Hoo-land heeft het woord.

De heer R. Van Hoo-land : Mijnheer de Voorzitter, ik ben getroffen door wat de Minister en vooral door wat mevrouw Maes heeft gezegd. Ik onderschrijf haar standpunt geheel. De schouwburgen en de culturele infrastructuur in Vlaanderen zullen voortaan in schijven moeten gebouwd worden, want anders kan het niet

meer met het huidige ontwerp Investeringsfonds. Mijnheer de Minister, uw slotwoorden waren mooi : laten we niet tot morgen uitstellen wat wij gisteren hadden kunnen of moeten doen. Mijn vraag is waarom we na die vier of vijf jaar ervaring met het vroegere Investeringsfonds niet de evaluatie hebben gemaakt die zelfs in het vooruitzicht was gesteld ?

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, het verhaal van mevrouw Maes is terecht een van de elementen van het dossier. Ik merk evenwel enig verschil tussen de gezwinde pas van de heer Van Vaerenbergh en de harde kritiek van mevrouw Maes.

Ik weet niet hoe dit zal aflopen bij de stemming van morgen, misschien stemt de ene met gezwinde pas en de andere in de pas.

Ik vind de Minister een goed volgeling van de heer Van Acker, wanneer hij het heeft over evaluaties. De heer Van Acker is immers bekend geworden door zijn spreuk : Eerst handelen en dan nadenken. Wanneer ik de Minister goed begrijp stelt hij de Vlaamse Raad voor eerst het decreet goed te keuren en nadien na te gaan of men wel iets goeds goedgekeurd heeft.

Mijnheer de Minister, waarom moet men over een jaar of over twee jaar een evaluatie maken van hetgeen men vandaag eigenlijk reeds weet ?

De cijfers inzake de rioleringen zijn reeds jaren gekend. De VMZ heeft zich duidelijk uitgesproken, Minister Kelchtermans zei in 1989 en onlangs nog in de Vlaamse Raad : het heeft geen zin 60 à 100 miljard in de waterzuivering te steken als men aan de gemeenten niet de primaire middelen geeft om ervoor te zorgen dat het vuile water versluisd wordt.

Voor ons is het Investeringsfonds geen wonderolie, zoals de Minister zegt. Het is een instrument waarbij de politieke prioriteiten van de Executieve, die trouwens in het regeerakkoord staan worden gehypothekeerd.

Geysels

Ik blijf bij mijn opmerking : men zal eerst het decreet goedkeuren en nadien, na een evaluatie, eensgezind tot de conclusie komen dat men een slecht decreet heeft goedgekeurd.

Mijnheer de Minister, de cijfers zijn reeds lang gekend. Dit Investeringsfonds lost niet alleen de problemen niet op, het hypothekeert zelfs de oplossing van de problemen. Dat is de fundamentele discussie ; het is geen discussie over wonder- of smeerolie.

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Van den Bossche.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Geysels betreft : eenvoud is een mooie deugd. Alles bestendig tot eenvoud verenigen veroorzaakt echter heel wat droefheid. Het ongeduld van de heer Geysels siert hem.

De heer Van Hooland vroeg naar de evaluatie van het vorig Investeringsfonds. Wij hebben deze evaluatie gemaakt, zij gaf trouwens onmiddellijk aanleiding tot een aantal technische wijzigingen in het besluit over het functioneren van het Investeringsfonds. Er werd onmiddellijk het nodige gedaan om de grendel van de drie jaar en van de 5 miljoen, 7,5 miljoen en 10 miljoen te laten springen. Dit waren immers duidelijke hinderpalen. Een echte evaluatie was evenwel heel moeilijk omdat de aanwending beperkt was. Met 1 miljard konden sommige gemeenten niet veel doen. Het aanwendingspatroon leerde ons bovendien heel weinig. Het plafond van 10 miljoen van de stad Antwerpen was contra-productief. Van zodra men iets wou doen zat men boven het bedrag. Men kon niet terecht bij het Investeringsfonds. Daardoor stapelde Antwerpen veel niet opneembare financiële middelen op.

Er was echter algemene tevredenheid over het systeem van trekkingsrecht. Vandaar dat dit systeem nu als technisch instrument werd behouden, het vereenvoudigde de zaken en maakte een snelle afhandeling mogelijk.

Vraagt nog iemand het woord ?

(Neen) Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Het decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet.

— Aangenomen.

Artikel 2

Er wordt een Investeringsfonds ingesteld ter financiering van de toelagen van de Vlaamse Executieve op bepaalde onroerende investeringen die door de provincies of de gemeenten, voor hun eigen patrimonium of dat van hun bedrijven of, in hun opdracht, door een intercommunale vereniging worden gedaan.

Elk jaar wordt de dotatie van het Investeringsfonds uitgetrokken op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Deze jaarlijkse dotatie is gelijk aan de referentiedotatie, aangepast aan de evolutie van de kosten in het bouwbedrijf.

De referentiedotatie wordt vastgesteld op 4.458,2 miljoen frank en is samengesteld uit de dotatie van het Investeringsfonds in 1990, zijnde één miljard frank, vermeerderd met de bedragen, aan 100 procent, ingeschreven in de aangepaste begroting van 1990 ter subsidiëring van alle in het decreet opgenomen materies die rechtstreeks naar de provincies en ge-

meenten gaan, zijnde 3.458,2 miljoen frank.

De jaarlijkse dotatie wordt berekend aan de hand van de volgende formule :

$$p = P \times \left(0,40 \frac{S}{S} + 0,40 \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

waarin :

p : de jaarlijkse dotatie ;

P : de referentiedotatie ;

S : het gemiddelde van de uurlonen op 1 januari 1990 van de geschoolde en de geoefende werklieden en de handlangers, zoals die door het Nationaal Paritair Comité van het Bouwbedrijf vastgesteld zijn, vermeerderd met het totaal percentage van de sociale lasten en verzekeringen, zoals aangenomen door het Ministerie van Openbare Werken ;

s : hetzelfde gemiddelde van de uurlonen zoals aangenomen door het Ministerie van Openbare Werken op 1 januari voorafgaand aan het begrotingsjaar waarop de dotatie betrekking heeft ;

I : het referentieindexcijfer op basis van het jaarlijks verbruik van de voornaamste produkten in het bouwbedrijf op de binnenlandse markt, vastgesteld door het Ministerie van Economische Zaken voor de maand januari 1990 ;

i : hetzelfde referentieindexcijfer, vastgesteld door het Ministerie van Economische Zaken voor de maand januari voor afgaand aan het begrotingsjaar waarop de dotatie betrekking heeft.

— Aangenomen.

Artikel 3

§ 1. Van de dotatie van het Investeringsfonds wordt elk jaar een bedrag voorafgenomen ter subsidiëring van onroerende investeringen inzake gemeenschapsaangelegenheden binnen de grenzen van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, die moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap.

Voorzitter

Voor deze voorafname gelden volgende bedragen :

- 1991 : 20 miljoen frank ;
- 1992 : 35 miljoen frank ;
- 1993 : 50 miljoen frank ;
- 1994 : 60 miljoen frank.

Het bedrag van 60 miljoen frank wordt vanaf 1995 jaarlijks aangepast in toepassing van de formule bepaald in artikel 2.

Deze middelen worden in de vorm van toelage verleend aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie die deze, onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve, mag aanwenden voor eigen investeringen of voor subsidiëring van gemeentelijke investeringen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De niet-gebruikte kredieten van dit jaarlijks voorafgenomen bedrag ten behoeve van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad worden naar het volgende jaar overgedragen.

§ 2. De referentiedotatie van het Investeringsfonds, zoals bepaald in artikel 2, wordt ingevolge deze voorafname, als volgt verhoogd :

- 1992 : + 15 miljoen frank ;
- 1993 : + 15 miljoen frank ;
- 1994 : + 10 miljoen frank.

§ 3. De resterende dotatie van het Investeringsfonds wordt ieder jaar verdeeld over de provincies en gemeenten in de vorm van trekkingsrechten. 5 % van de dotatie, vermindert met 1 miljard frank, is bestemd voor de provincies, de rest van de dotatie is bestemd voor de gemeenten.

- Aangenomen.

Artikel 4

§ 1. Voor de verdeling van de trekkingsrechten tussen de gemeenten worden de hiernavolgende criteria toegepast :

1. Het gemiddeld aantal inwoners van de gemeente, vastgesteld aan de hand van het aantal inwoners volgens de jongste publikatie van het aantal

inwoners in het Belgisch Staatsblad en het hoogste aantal inwoners gedurende een periode van de tien jaren voorafgaand aan die van de jongste publikatie ; dat gemiddeld aantal wordt verhoogd met 10 percent indien de bevolkingsdichtheid van de gemeente in het jaar waarop de laatst gepubliceerde cijfers betrekking hebben, ten minste 2,5 maal het gemiddelde van het Vlaamse Gewest bedraagt.

2. De oppervlakte van de gemeente in hectare.

3. De gewogen lengte van de wegen in kilometer, samengesteld uit de lengte van de gemeentewegen van groot verkeer plus 0,8 maal de lengte van de andere verharde gemeentewegen plus 0,6 maal de lengte van de provincie- en gewestwegen.

4. Het aantal woongelegenheden in de gemeente vermeerderd met 0,2 maal het aantal woningen opgericht tot 1945.

5. De centrumfunctie, bepaald door het aandeel waarop elke gemeente recht heeft uit hoofde van de verdeling van de kredieten van het Gemeentefonds, het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de verdeling van de trekkingsrechten van het Investeringsfonds betrekking heeft. Voor dit criterium komen enkel de gemeenten in aanmerking waarvan het aandeel uit het Gemeentefonds meer dan 100 miljoen frank bedraagt.

6. Het gemiddelde tussen het hoogste en het recentste aantal regelmatig aanwezige leerlingen in het basisonderwijs en het secundair en hoger onderwijs, met volledig leerplan, de regelmatige leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs, waarop op basis van het decreet betreffende het onderwijs-11 het aantal uren-leraar wordt bepaald, en de regelmatige leerlingen in het onderwijs voor sociale promotie, dat door de gemeente wordt ingericht en zulks over een periode van vijf schooljaren voorafgaande aan het jaar waarop de trekkingsrechten betrekking hebben. Bij het aantal leerlingen in het basisonderwijs wordt 1,6 maal het aantal leerlingen in het secundair en het hoger onderwijs opgeteld evenals 0,25 maal het aantal leerlingen in het onderwijs voor sociale

promotie en in het deeltijds kunstonderwijs.

§ 2. Voor de verdeling der trekkingsrechten over de provincies gelden de onder § 1 vermelde criteria met dien verstande dat :

- „provincie” moet gelezen worden telkens er „gemeente” staat ;

- met betrekking tot het criterium „inwoners” de correctiefactor inzake de bevolkingsdichtheid niet van toepassing is ;

- met betrekking tot het criterium „wegen” enkel de provinciewegen in rekening gebracht worden ;

- het criterium „centrumfunctie” niet van toepassing is ;

- voor de provincie Brabant enkel de criteria in rekening worden gebracht, die betrekking hebben op het gedeelte van de provincie behorende tot het Vlaamse Gewest.

§ 3. De cijfergegevens van de in de §§ 1 en 2 bedoelde criteria zijn de recentste waarover de Vlaamse Executieve beschikt. Per criterium moeten de cijfergegevens voor alle provincies en gemeenten op hetzelfde tijdstip betrekking hebben of binnen dezelfde periode genomen worden.

§ 4. Aan elk van de in § 1 voorgescreven criteria worden volgende wegingscoëfficiënten toegekend :

1. het aantal inwoners : 45 % ;
2. de oppervlakte : 15 % ;
3. de lengte van de wegen : 15 % ;
4. het aantal woongelegenheden : 15 % ;
5. de centrumfunctie : 5 % ;
6. het aantal leerlingen : 5 % .

Aan elke van de in § 2 voorgescreven criteria worden de volgende wegingscoëfficiënten toegekend :

1. het aantal inwoners : 45 % ;
2. de oppervlakte : 15 % ;
3. de lengte van de wegen : 15 % ;
4. het aantal woongelegenheden : 20 % ;
5. het aantal leerlingen : 5 % .

- Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 5

Het bedrag waarop elke provincie en elke gemeente recht heeft ingevolge de toepassing van bovengenoemde criteria vormt haar trekkingsrecht. Het globale bedrag van de trekkingsrechten dat jaarlijks bij besluit van de Vlaamse Executieve over de provincies en gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt verdeeld, wordt opgenomen in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De niet gebruikte trekkingsrechten van een provincie of van een gemeente worden naar het volgende jaar overgedragen.

— Aangenomen.

Artikel 6

§ 1. Het gebruik van trekkingsrechten kan worden toegestaan, ongeacht de gunningsprocedure die wordt toegepast, daarin begrepen de promotieopdracht en de onroerende leasing met verplichte aankoop voor ZOVER voldaan wordt aan de wetgeving op de overheidsopdrachten.

§ 2. De materies die voor het gebruik van trekkingsrechten in aanmerking komen zijn :

1. Wat de gewestmateries betreft :

1° het aanleggen of het verbeteren van rioleringen en hemelwaterafvoerleidingen andere dan de prioritaire, zoals door de Vlaamse Executieve bepaald, overeenkomstig een door de Executieve goedgekeurd algemeen rioleringsplan ;

2° het verbeteren van de onbevaarbare waterlopen van de tweede en derde categorie ;

3° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van pompstations voor de afvoer van water afkomstig van landbouwgronden ;

4° het aanleggen van waterreserves of wachtkommen voor de landbouw ;

5° het aanleggen of het verbeteren van leidingen voor de afvoer van water afkomstig van landbouwgronden ;

6° het aanleggen en het verbeteren

van wandelpaden en van de toeristische infrastructuur ;

7° het aanleggen of het verbeteren van voetpaden en van vrijliggende fietspaden en van van de rijweg gescheiden fietspaden, met inbegrip van de strook tussen de rijweg en het fietspad ;

8° het aanleggen, het verbeteren of de buitengewone herstelling van de wegen ;

9° het aanleggen of het verbeteren in bossen van wegen en paden, het inrichten van rust- of ontspanningszones, de bouw van onthaalpaviljoenen of het oprichten van panelen, het aanleggen van parkeerruimten en vijvers en het ruimen ervan, het leveren en planten van bomen en struiken, alsmede andere werken met recreatief doel ;

10° het aanleggen, aanpassen of instandhouden van openbare parken en groene ruimten met inbegrip van het onderhoud gedurende de waarborgtermijn zoals bepaald in de beschrijving van de opdracht ;

11° de bebossing, herbebossing, omzetting en omvorming van de bestanden, het aanleggen en het verbeteren van boswegen en brandgangen en het bouwen van brandwaarnemingstorens ;

12° het inrichten van natuurgebieden, natuurreservaten, natuurparken en regionale landschappen, werken die het herstel en de verbetering van het landschap en natuurontwikkeling beogen ;

13° het aanleggen van beplanting, het aanleggen of het verbeteren van wegen op begraafplaatsen, met inbegrip van het aanleggen van asverstrooiingsweiden ;

14° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van kazernes en posten van de brandweerdienst of het aanleggen en het inrichten van bluswatervoorraden ;

15° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van slachthuizen ;

16° het draineren van landbouwgronden ;

17° het aanleggen, uitbreiden of moderniseren van ondergrondse elektriciteitsleidingen en elektriciteitsnetten voor de openbare verlichting ;

18° het aanleggen van gasvoorzieningen onder lage druk ;

19° het bouwen van parkeergebouwen en de aanleg van parkeerterreinen ;

20° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van crematoria of columbaria ;

21° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van dienstgebouwen, dienstwoningen en bijhorigheden voor de administratieve en technische diensten ;

22° de infrastructuurwerken in sociale woonwijken ;

23° de geschiktmaking van de gronden bestemd voor de industrie, het ambachtswezen en de diensten, met inbegrip van de infrastructuurwerken ;

24° de renovatiewerken binnen erkende herwaardingsgebieden, de slopingswerken, de invul- en vervangingsbouw en de werken aan het openbaar domein die de verbetering van de woonomgeving beogen ;

25° werken in de door de lagere besturen beheerde havens, met uitzondering van de havens Antwerpen, Gent en Oostende ;

26° het aankopen van onroerende goederen, die noodzakelijk zijn om de bovenvermelde werken uit te voeren of, na toestemming van de Vlaamse Executieve, die geschikt zijn om één van de hierboven vermelde doelstellingen te verwezenlijken.

2. Wat de gemeenschapsmateries betreft :

1° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van culturele centra ;

2° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van bibliotheken ;

3° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van musea ;

4° het bouwen, uitbreiden, verbou-

Voorzitter

wen of moderniseren van schouwburgen ;

5° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van sport- en vrijetijdscentra ;

6° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van kampeerstallaties wanneer deze geïntegreerd zijn in een sport- en recreatiecentrum ;

7° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van voor de jeugd bestemde infrastructuur en speelpleinen ;

8° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van scholen, voor zover voldaan wordt aan de geldende fysische en financiële normen ;

9° het bouwen, uitbreiden, verbouwen of moderniseren van kinderdagverblijven, kinderbewaarplaatsen en tehuizen voor moeders ;

10° het aankopen van onroerende goederen, die noodzakelijk zijn om de bovenvermelde werken uit te voeren of, na toestemming van de Vlaamse Executieve, die geschikt zijn om één van de hierboven vermelde doelstellingen te verwezenlijken.

§ 3. De Vlaamse Executieve bepaalt de subsidiepercentages, die van toepassing zijn inzake elke materie, vermeld in § 2, met uitzondering van het percentage voor de schoolgebouwen, vermeld in § 2, 2, 8°, die tot 87,6 % kunnen gesubsidieerd worden.

Wat de schoolgebouwen betreft zijn de provincies en gemeenten ertoe gehouden alvorens gebruik te kunnen maken van hun trekkingsrechten, eerst beroep te doen op de subsidiëringmogelijkheden voorzien in het decreet betreffende het onderwijs-II. De ingevolge het onderwijsdecreet verleende subsidie kan door middel van trekkingsrechten aangevuld worden tot 87,6 %. De Vlaamse Executieve zal de voorwaarden bepalen waaraan moet voldaan worden om van de trekkingsrechten gebruik te mogen maken.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

§ 1. De Vlaamse Executieve wordt gemachtigd de provinciegouverneur in naam en voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap verbintenissen te laten aangaan met het oog op de betaling van voorschotten op de trekkingsrechten van de gemeenten voor onroerende investeringen. De Vlaamse Executieve bepaalt de modaliteiten waaronder de provinciegouverneur verbintenissen mag aangaan binnen de perken van de door haar vastgestelde trekkingsrechten.

§ 2. De Vlaamse Executieve gaat de verbintenissen aan met het oog op de betaling van de voorschotten op de trekkingsrechten aan de provincies voor onroerende investeringen.

— **Aangenomen.**

Artikel 8

§ 1. De gemeente kan bij de Vlaamse Executieve, beroep aantekenen tegen het gemotiveerd besluit van de provinciegouverneur waarbij haar de toestemming voor het gebruik van trekkingsrechten voor een onroerende investering, geheel of gedeeltelijk wordt geweigerd.

§ 2. Het beroep moet door het college van burgemeester en schepenen met een ter post aangetekend schrijven aan de Vlaamse Executieve worden gezonden binnen vijftig dagen te rekenen van de dag waarop het afschrift van het weigeringsbesluit van de provinciegouverneur aangetekend naar het gemeentebestuur wordt verzonden.

§ 3. De Vlaamse Executieve doet, binnen een termijn van vijftig dagen, te rekenen vanaf de verzending van het beroep, bij gemotiveerd besluit uitspraak over de toestemming voor het gebruik van trekkingsrechten. Bij ontstentenis van een uitspraak binnen de voorgeschreven termijn, is de toestemming voor het gebruik van trekkingsrechten voor de desbetreffende investering verworven.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

De Vlaamse Executieve wordt gemachtigd met het Gemeentekrediet van België een overeenkomst te sluiten inzake de terugbetaling door de Vlaamse Gemeenschap van de financiële lasten van het Investeringsfonds.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

Opheffingsbepalingen

§ 1. Het decreet van 24 januari 1985 houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd, wordt opgeheven bij de inwerkingtreding van dit decreet.

§ 2. De koninklijke besluiten en de besluiten van de Vlaamse Executieve, die op de in dit decreet vermelde materies van toepassing zijn, worden opgeheven op een door de Vlaamse Executieve te bepalen datum en uiterlijk 31 december 1993.

— **Aangenomen.**

Artikel 11

Overgangsbepalingen

§ 1. Alle subsidieaanvragen met betrekking tot de dossiers waarvoor uiterlijk 31 december 1990 geen subsidiebesluit werd getroffen, vervallen.

§ 2. Alle subsidieaanvragen waarvoor een vaste subsidiebelofte werd verleend vervallen, indien de op het ontwerp eerder genomen vastlegging niet voor 1 oktober 1991 is gevolgd door de gunning.

§ 3. De bepalingen van § 1 en van § 2 zijn niet van toepassing op de subsidieaanvragen met betrekking tot de dossiers van onroerende investeringen die worden uitgevoerd door een opdrachtgever die niet vermeld is in artikel 2 of voor de materies die niet zijn opgenomen in artikel 6, § 2.

Voorzitter

§ 4. De Vlaamse Executieve zal in de begrotingen van 1991, 1992 en 1993 de nodige kredieten voorzien op de oorspronkelijke begrotingsposten van herkomst om de continuïteit van de in uitvoering gestelde werken tot bij de eindafrekening te verzekeren.

Vanaf de begroting voor 1994 wordt het totale bedrag van de dotatie, zoals ze bij toepassing van artikel 2, vierde lid, van dit decreet wordt vastgesteld, onverkort via trekkingsrechten op het Investeringsfonds verdeeld en toegewezen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Geysels dat luidt als volgt :

„1990” vervangen door „1991” ;
„1991” vervangen door „1992” ;
„1991, 1992 en 1993” vervangen door „1992” .“

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, het amendement is het logisch gevolg van het feit dat de Commissie artikel 12 heeft veranderd. Zoals bekend slaat deze verandering op een uitstel van 1 jaar van dit decreet.

Door de wijziging van artikel 12 in de Commissie, is het logisch dat een aantal data, vermeld in artikel 11, ook worden gewijzigd ? Zoniet ontstaat er een discrepantie tussen de artikelen 11 en 12. Het amendement beoogt deze discrepantie op te heffen.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de verwerping van het amendement van collega Geysels.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 11 en het amendement op artikel 11 worden aangehouden.

Artikel 12

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1992.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van den Bossche dat luidt als volgt :

„Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1991.”

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 12 en het amendement op artikel 12 worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 15 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Moors tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs.

De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, toen in 1988 een belangrijk politiek akkoord werd afgesloten inzake onderwijs, was een van de daarin opgenomen belangrijke elementen het zogenaamde akkoord over het gemeenschapsonderwijs, voorheen het rijksonderwijs.

Men zou terecht het gemeenschapsonderwijs meer decentraliseren, meer responsabiliseren en meer democratiseren. Wij belandden in een situatie waarbij het rijksonderwijs steeds meer leerlingen verloor en steeds minder in de belangstelling kwam bij de ouders. De grote oorzaken hiervan waren de volgende.

Ten eerste, een te sterk centraal beleid. Alles werd vanuit Brussel geregeld. Dit betekende bijvoorbeeld dat zelfs een interim-plaatsvervanger vanuit Brussel werd aangewezen. Dan spreek ik nog niet over de infra-

structuurwerken of de onderhoudswerken.

Een tweede reden is de politisering van het onderwijs waardoor het in feite werd uitgehold. Grote verwachtingen werden gecreëerd door het ARGO-decreet, dat het gemeenschapsonderwijs onder de bevoegdheid van de Autonome Raad moest brengen om aldus een einde te stellen aan de politieke greep en een eigen beleid te bepalen met een sterke basis. De lokale schoolraad moest dit beleid mede helpen uitwerken. Daarvoor kreeg hij meer verantwoordelijkheid inzake het beheer van de school, de inrichting van het onderwijs en het benoemen van leerkrachten. Men ging er dan ook van uit dat in deze Raad alle ideologische en filosofische strekkingen moesten aanwezig zijn.

Wij hebben het ARGO-decreet uitvoerig besproken. Het verslag geeft trouwens uitvoerig onze gedachtenwisseling weer over de wijze waarop wij deze doelstelling concreet zouden realiseren. Ter zake waren wij van mening dat de ouders aan de basis lagen, vermits zij de vertegenwoordigers van de verschillende strekkingen moesten kiezen. Dit is een realistisch standpunt. Via coöptatie zou desnoods de mogelijkheid worden gecreëerd om scheefgroeiingen recht te trekken.

Het decreet werd goedgekeurd ; de schoolraden konden worden samengesteld en rechtstreekse verkiezingen georganiseerd. De gegevens in dat verband gepubliceerd wijzen erop dat bepaalde tendensen naar voren kwamen wat de politieke aanhang betreft. Zo blijkt dat 50 ten honderd van de verkozenen tot de SP-strekking behoren, 15 ten honderd tot de PVV en 7,5 ten honderd tot de CVP. Over de Volksunie en AGALEV zullen wij maar zwijgen, want zij behaalden niet eens één ten honderd. Volledigheidshalve moet ik eraan toevoegen dat 25 ten honderd van de verkozenen niet catalogeerbaar zijn. Het is dus duidelijk dat de SP het sterkst is vertegenwoordigd. Opvallend is dat zulks niet werd tegengesproken ; het werd slechts betreurd.

Moors

Er werd zelfs een verklaring voor gegeven die ik gedeeltelijk kan bijtre-

den. Ik neem aan dat de aanhorigheid van filosofische aard in het gemeenschapsonderwijs verschilt van deze in het vrij onderwijs. Ik neem ook aan dat wat de politieke aanhorigheid betreft een onderscheid kan bestaan. Maar of zij nu zo sterk is zoals hier uit de resultaten blijkt, dat denk ik niet.

Wanneer men hierop dieper ingaat en zich hierover bevraagt, stelt men vast dat deze verkiezingen niet zo vrij zijn gebeurd en dat in bepaalde steden duidelijke afspraken werden gemaakt tussen politieke groeperingen. Dit gegeven is tot hiertoe ook niet officieel ontkend. Men kan wel de vraag stellen in welke mate het onderwijs dan toch opnieuw gepolitiseerd is.

Mijnheer de Minister, ik heb deze interpellatie ingediend om u de vraag te stellen of de gegevens die werden gepubliceerd beantwoorden aan het effectieve resultaat. Indien zulks wel het geval is, staat duidelijk in het decreet dat bij de coöptatie maatregelen moeten worden getroffen om dit euvel bij te sturen. Ik stel mij ook de vraag of vanuit de ARGO richtlijnen werden gegeven of werd ingegrepen om deze scheefgroeiing recht te trekken.

Mijnheer de Minister, ik weet dat deze interpellatie door sommigen wordt aangezien alsof wij nu deze zaak zelf zouden politiseren. Dit is helemaal niet de bedoeling. Ik denk echter dat het niet zinvol is bij de start van de schoolraden de ogen te sluiten en te doen alsof er niets gebeurt en alles spontaan is gegroeid en ook wel terug in de plooiën zal vallen. Dit is een valse voorstelling van zaken. Het uitgangspunt bij de goedkeuring van het decreet inzake de oprichting van de ARGO was en is nog altijd meer lokale verantwoordelijkheid te geven en in sterke mate te depolitiseren. Mijn grote vrees is dat wij hier op weg zijn een bepaald soort onderwijs te creëren waarmee wij uiteindelijk de beste bedoelingen hadden.

In het verslag zegt de Minister dat alle politieke fracties bij de bespreking goede intenties hadden maar dat wij nu moeten vaststellen dat reeds van begin af aan de zaken scheef lopen. Indien zulks het geval is moeten wij betreuren dat uiteindelijk de depolitisering die mede aan de basis lag van achteruitgang van het gemeenschapsonderwijs wel eens een verdere aantasting van het onderwijs zou kunnen betekenen.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik kom op de tribune om mijn bezorgdheid te uiten. U weet dat wij ons hebben ingespannen om deze ARGO op de been te brengen en om ervoor te zorgen dat het gemeenschapsonderwijs werkelijk het onderwijs voor allen zou zijn. Wij hebben daarvoor ons vertrouwen gegeven aan de Regering en nadien aan de ARGO, zoals wij ook vertrouwen stelden in degenen die uiteindelijk zouden kiezen. Sommigen hebben gedacht en zelfs geschreven dat de Volksunie naïef was en dat zij zich na deze verkiezingen bedrogen voelde. Ons vroeger rijks-onderwijs was zodanig gepolitiseerd dat de verkiezingen in een eerste ronde daarvan noodzakelijk een weerslag moesten zijn. Wij waren dus helemaal niet verwonderd dat de rechtstreekse verkiezingen vooral de vertrouwde gezichten te zien gaven en daarmee ook een oververtegenwoordiging van de strekkingen waartoe zij traditioneel behoorden. Dat was op zichzelf niet verwonderlijk.

De verwondering is pas begonnen op het moment dat wij de resultaten van de coöptatie te zien kregen. Naar onze overtuiging moest het gemeenschapsonderwijs in Vlaanderen het onderwijs van allen worden. Wanneer dit door de verkiezingen niet onmiddellijk werd gerealiseerd moest er volgens ons binnen dit onderwijs ook lokaal voldoende consensus worden gezocht om tot zinvolle coöptaties te komen. Sommige mensen in het rijks-onderwijs hebben zich hiervoor erg ingespannen en ik breng hen daarvoor hulde. Op sommige plaat-

sen is het echter grof in de tegenovergestelde richting gegaan. Men is er niet alleen politiek sectair beginnen optreden, maar ook kortweg sectair, volgens klieken, volgens afspraken binnen de schoolgemeenschap.

Ingevolge het politiek akkoord hebben wij de leraars als vertegenwoordigende kracht uitgeschakeld, wat ik ten zeerste betreuren. Nu zijn het de vrouwen of mannen van de leraars en leraressen die de schoolraden bevolken, met iets minder kennis van zaken, maar met duidelijker belangenbescherming op het oog. In bepaalde schoolraden bestaat er werkelijk voldoende aanleiding om tot herziening over te gaan. Ik vraag mij echt af of het gemeenschapsonderwijs op de goede weg is.

In het belang van onderwijs wil ik al deze machinaties hier niet bij naam noemen. Ik ben ervan overtuigd dat vele mensen die het rijks-onderwijs genegen zijn, op verre na niet weten wat voor duistere machinaties hebben plaatsgehad. Wij moeten in de mate van het mogelijke daar iets aan doen.

Derhalve stel ik de Minister de volgende vragen. Zijn er formele klachten over deze verkiezingen binnengekomen? Zijn dergelijke klachten nog ontvankelijk en welke zijn de statutaire mogelijkheden om alsnog een ruimere consensus rond de vertegenwoordigers in de lokale raden te vinden en om ze tot werkelijke vertegenwoordigers van de hele gemeenschap te laten uitgroeien?

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, bij de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs in december 1988 uitten wij reeds onze twijfels omtrent het functioneren van de lokale raden van de gemeenschapsscholen. Wij hadden bezwaar tegen de trapsgewijze verkiezing van de leden van de Raad en de onevenwichtige verdeling van de mandaten. Wij voorspelden dat de lokale schoolraad het jachtterrein

Van Durme

zou worden van plaatselijke politici.

De Executieve had het politiek fatsoen moeten hebben om alle politieke mandatarissen te weren uit de schoolraad, zoals de gemeenteraadsleden en de leden van de provincieraad die gebeurlijk de Raad kunnen gebruiken om invloed uit te oefenen. Men vertelt ons wel dat de leden van de lokale raad geen uiting geven aan hun politieke, maar wel aan hun filosofische overtuiging. In de verschillende persartikelen omtrent de ARGO werden nochtans de koppen geteld volgens de partijpolitieke kleur. Kan men dan de filosofische en ideologische strekkingen vereenzelvigen met politieke partijen ?

De eerste ronde van de verkiezingen voor de lokale raden is uitgegroeid tot een machtsstrijd tussen politieke partijen. Volgens de *Gazet van Antwerpen* werden vooraf in bepaalde scholen besprekingen gevoerd met het oog op een PVV-SP-coalitie. In Gent zou, volgens dezelfde krant, een Gemeenschapsminister het coalitiesprek hebben geleid. Het is bevreemdend dat de pers in verband met onderwijs over coalities spreekt. Wij meenden te weten dat partijpolitiek buiten de school hoort, ook in zijn toegevoegde organen.

Het decreet zelf biedt ruim de mogelijkheid tot manipulatie. Zo hoeven de rechtstreeks verkozen leden zelf geen ouder te zijn. Ouders stemmen dus voor niet-ouders. In de praktijk is dit uitgedraaid op het kiezen van bekende personen, waartoe uiteraard politici behoren. Welke belangen moeten ze verdedigen, deze van de partij of deze van de kinderen en de school ?

Ouderparticipatie is een moeilijke zaak en daarom was en is een begeleidingsstructuur nodig. Op welke manier heeft het beleid deze participatie geactiveerd via een aparte structuur ? Wij vrezen dat er helemaal niets werd verwezenlijkt in deze richting.

AGALEV is voor de lokale schoolraden geen vragende partij, noch letterlijk, noch figuurlijk. Wij betreuren de

politisering van het gemeenschapsonderwijs, waardoor een barrière wordt gevormd om het pluralistisch karakter aan te nemen. Volgens *De Morgen* werd op het kabinet van de Onderwijsminister de uitslag betreurd : De ideologie van openheid en pluralisme die het gemeenschapsonderwijs zich aanmeet, blijkt niet te kloppen, aldus de woordvoerder.

Achteraf is het gemakkelijk dergelijke taal te hanteren. Had de Executieve er niet beter aan gedaan ervoor te zorgen dat het decreet allerlei manipulaties zou uitsluiten. De manier waarop volgens het decreet de lokale schoolraad wordt verkozen is vragen om moeilijkheden.

De Groenen vrezen dat de eerste stembeurt het begin is van een verdere machtsstrijd om het gemeenschapsonderwijs in te palmen. Het is een weinig fraaie vertoning die het vertrouwen in het gemeenschapsonderwijs ondergraaft. (**Applaus**)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik begrijp niet alleen, maar ik deel ook volledig de zorg, zowel van de hoofdinterpellant, collega Moors, als van de sprekers, die zich bij hem hebben aangesloten, mevrouw Maes en de heer Van Durme. Ik meen te weten dat dezelfde zorg ook leeft bij de andere politieke partijen.

Het decreet met betrekking tot het gemeenschapsonderwijs werd hier met grote eensgezindheid besproken en goedgekeurd. Wij waren ervan overtuigd dat wij van het toenmalige rijksonderwijs, dat onder invloed stond van een centralistische bureaucratie en partijpolitiek geïnspireerde strekkingen, dienden af te stappen. Het onderwijs dient tot de ganse gemeenschap te behoren en bijgevolg over een autonoom orgaan te beschikken, dat geen orgaan mag zijn waarin slechts enkele personen, in de plaats van de Minister, in Brussel zouden zetelen. Integendeel, wij dienen te geloven in de lokale autonomie, zodanig dat de school op lokale basis tot de ganse gemeenschap behoort. Daarbij gaat het niet zozeer,

zoals de heer Van Durme heeft gesteld, om participatie, maar om een werkelijk medebeheer van alle betrokkenen, de leraars via het pedagogisch college en de ouders via verkiezingen, die aldus verantwoordelijk zijn voor een evenwichtig beleid, zoals de decreetgever het heeft gewild. Dat is de steeds blijvende zorg, zowel van de Vlaamse Raad als van de Vlaamse Executieve, met betrekking tot het gemeenschapsonderwijs.

In verband met de gestelde vragen is ons zelfs meer ter ore gekomen. Toen wij informatie hebben ingewonnen bij de Centrale Raad van de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs, kregen wij aanvankelijk geen antwoord, maar onder impuls van deze interpellatie hebben wij beroep gedaan op een autonome instantie.

De Centrale Raad meent de tendens waarover hier sprake is — die wij ook hebben gelezen — noch te kunnen bevestigen noch te kunnen ontkennen. Of de rechten van filosofische en ideologische minderheden worden gewaarborgd, kan de Centrale Raad op dit ogenblik nog niet definitief bepalen. Die vraag heb ik deze week opnieuw gesteld, aangezien ik wegens de ziekte van collega Moors meer tijd had. Ook deze week kreeg ik hetzelfde antwoord, met name dat de Centrale Raad op dit ogenblik daarover niets definitief kan zeggen, vermits de samenstelling van de raden in hun geheel nog niet volledig is afgesloten.

Wat het tweede deel van de vraag betreft deelt de Centrale Raad mij mede dat de klachten, in verband met het niet eerbiedigen van artikel 7 van het ARGO-decreet, op dit ogenblik worden onderzocht. Ik wens hieraan toe te voegen dat bij de samenstelling van de centrale schoolraad het onder meer de bedoeling van de decreetgever was zoveel mogelijk alle partners bij de beslissingen over het lokale onderwijsgebeuren te betrekken. Bijgevolg werd een representatieve en democratische samenstelling voorzien, die tot uiting diende te komen in de samenstelling van de centrale schoolraden. Ik verwijs

Coens

naar artikel 7 van het ARGO-decreet dat bepaalt : Bij de samenstelling van de bestuursorganen moeten de rechten van de filosofische en ideologische minderheidsstrekkingen worden gewaarborgd.

Uit de Memorie van Toelichting bij het decreet wordt duidelijk dat één van de middelen daartoe de coöperatie is.

Als een van de vaders van de ARGO heb ik de betekenis van het door de Raad goedgekeurde decreet duidelijk toegelicht. Zo hebben wij voorzien in de ratificatie door de Centrale Raad van het gemeenschapsonderwijs, precies met het oog op de totstandbrenging van een evenwicht. De gecoöpteerde leden uit de sociale en culturele milieus moeten worden beschouwd als een waarborg voor het bereiken van die doelstelling. Ik verwijs naar bladzijde 20 van de artikelsgewijze bespreking van het ARGO-decreet.

De letter, maar vooral de geest van het decreet bevestigt dat het gemeenschapsonderwijs na de oprichting van de ARGO, het onderwijs voor de hele gemeenschap moet zijn en ter beschikking staat van allen, zonder onderscheid van geslacht, ras of overtuiging. Dit impliceert dat de ARGO in de uitoefening van zijn bevoegdheid de ideologische, filosofische en godsdienstige opvattingen van de personen waartoe het zich richt, moet eerbiedigen en zich niet uitsluitend tot één groep van de bevolking mag richten. Dit heeft tot gevolg dat in de bestuursorganen van de ARGO verschillende ideologische of filosofische strekkingen evenwichtig moeten vertegenwoordigd zijn. De Centrale Raad heeft de opdracht van de decreetgever om daarover te waken en het instrument daartoe is aangereikt, namelijk de ratificatie bij de coöptatie.

U weet dat de tijd dringt, want vanaf 1 april treden de lokale raden in functie. Indien de Centrale Raad van de ARGO zich niet aan de regels houdt, loopt hij, mijns inziens, twee risico's waarop ook de interpellanten hebben gealludeerd. Ik vrees onder meer een verdere afkalving van de schoolbevolking van het gemeenschapsonder-

wijs, wat ik ten zeerste betreur, aangezien dit aanbod binnen het Vlaams onderwijsbestel een authentieke plaats inneemt. Een open pluralistisch onderwijsaanbod is het wezen zelf van het gemeenschapsonderwijs. Het is maar in de mate dat dit wordt waargemaakt, dat het onderwijs het vertrouwen van de ouders met verschillende filosofische en ideologische opvattingen zal genieten. Kan dit niet worden verwezenlijkt, dan vrees ik dat de recruiteringsbasis wordt versmald en het gemeenschapsonderwijs bijgevolg zijn eigen uniek aanbod in vraag stelt.

Als beleidsverantwoordelijke voor onderwijs moet ik ten opzichte van de Vlaamse Raad een antwoord bieden op de vraagstelling op welke poot wij nu eigenlijk staan. Ik verdedig ook in het eigen milieu, ten volle een aantal rechtmatige aanspraken van de ARGO, onder meer om bijkomende financiële middelen, tegenover andere onderwijsnetten, precies omdat het gemeenschapsonderwijs ervoor de hele gemeenschap is. Gemeentelijk, provinciaal of vrij onderwijs zijn van een andere aard.

Waar staan wij wanneer men zich nu aandient als het onderwijs van slechts één segment van de gemeenschap zowel politiek, ideologisch als filosofisch. Ik heb dan geen basis meer om dat te verdedigen. Niet alleen ik, maar alle partijen die in het gemeenschapsonderwijs in de vrije keuze geloven, zullen het moeilijk hebben. Indien de ARGO zich doelbewust en uitsluitend tot dit ene segment van de bevolking richt, onderscheidt hij zich in niets van ander onderwijs, meer bepaald van het vrij-gesubsidieerd onderwijs en vervallen bijkomende aanspraken. Dit is een erge aangelegenheid.

Wat kunnen wij nu concreet doen ? Immers, vanuit de Vlaamse Raad stelt u die vraag aan de beleidsverantwoordelijke. Ik ben mij gaan verdiepen in de totstandkoming van het gemeenschapsonderwijs en meer bepaald op het decreetale vlak. Ik heb een instrument, met name de gemeenschapscommissaris, waaraan wij decretaal de bevoegdheid hebben gegeven om niet alleen over de budget-

taire orthodoxie te waken maar ook over de legaliteit. Het gaat hier immers over de legaliteit. Artikel 7 legt de verplichting op om daarover te waken. De Centrale Raad moet ratificeren. Bij die Centrale Raad is onze gemeenschapscommissaris aanwezig. Hij moet over de legaliteit waken.

Wij vragen dus aan onze regeringscommissaris, volkomen vanuit zijn wettelijke opdracht, hier duidelijk op te treden, de zaken te onderzoeken zoals het hoort. Hij is onze vertegenwoordiger en ook de uwe. Vanuit de gemeenschap is hij degene die daarover moet waken.

De Vlaamse Executieve, maar uiteindelijk de Vlaamse Raad, zijnde de decreetgever ten aanzien van het ARGO-decreet, zullen in het kader van de resultaten, zoals die er finaal moeten komen op basis van het onderzoek en van de genomen maatregelen, moeten oordelen over het ARGO-decreet en over de implementatie ervan. Wij mogen dit niet uit de weg gaan. Als Vlaamse Raad zijn wij uiteindelijk verantwoordelijk. De komende begrotingen, de komende decreten, de begroting voor de ARGO zelf zijn eigenlijk allemaal aan uw goedkeuring onderworpen voor zover natuurlijk de ARGO de legale basis respecteert van waaruit hij is ontstaan. Ik wil de problematiek echt niet onderschatten. Ik spreek ook niet over de juistheid of de onjuistheid van de cijfers. Ik heb ze niet opgemaakt. Ik ben er niet verantwoordelijk voor. Men zegt mij echter ook, en ik kan aannemen dat mijn gesprekspartners goed geplaatst zijn om dat te weten, dat een aantal zaken zijn gebeurd — ieder van ons heeft dergelijke ervaringen — die bijzonder ongelukkig en eigenlijk te verwerpen zijn.

Ik doe dus een oproep tot de verantwoordelijke instanties van het gemeenschapsonderwijs om ter zake hun verantwoordelijkheid, in het belang van het gemeenschapsonderwijs, te nemen. Men kan hier erg kortzichtig en partijpolitiek denken dat men een slag heeft thuisgehaald. Ik geloof niet dat dit de zaak dient en in het belang van het gemeenschapsonderwijs is.

Coens

Ik heb u gezegd wat mijn mogelijkheden zijn, met name via de commissaris van de Vlaamse Executieve en via u als decreetgever de resultaten en de beoordeling die ik blijf vragen te onderzoeken.

Ik verbind er mij toe om datgene wat ik kan vernemen aan u over te maken. In een democratie is het uiteindelijk de decreetgever die zal oordelen. Hierin zal ik met u mijn verantwoordelijkheid in het belang van het gemeenschapsonderwijs nemen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toepassing van de wetgeving op de stedenbouw betreffende de gewestplannen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Didden tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toepassing van de wetgeving op de stedenbouw betreffende de gewestplannen.

De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is goed nu en dan de uitvoering van het regeerakkoord inzake bepaalde sectoren, onder meer deze waarvoor de Minister van Ruimtelijke Ordening bevoegd is, te onderzoeken. Wij kunnen dit best doen aan de hand van de beslissingen die de Minister heeft getroffen.

Sta mij toe eerst even na te gaan wat zowel het huidige als het vorige regeerakkoord bepalen inzake de gewestplannen en wat de Minister op dit vlak heeft gedaan. Ik kan nog begrijpen dat de liberale Minister Walt Niel, die als het ware tot de oppositie behoort in de Vlaamse Executieve, niet zo gelukkig is met het regeerak-

koord van 1989. Het regeerakkoord van 1988 daarentegen heeft hij zelf mede goedgekeurd. Ik stel vast dat naar aanleiding van de bespreking van de begroting en ook in een gedachtenwisseling op 18 april 1989 — dus ongeveer twee maanden na de goedkeuring van het regeerakkoord van 1989 — de Minister zich ertoe verbonden heeft de bepalingen van het regeerakkoord van 1989 en van 1988 uit te voeren. Inzake ruimtelijke ordening verschillen beide regeerakkoorden trouwens niet veel.

De belangrijkste wet die het beleid van de Minister van Ruimtelijke Ordening bepaalt is deze van 29 maart 1962. In beide regeerakkoorden wordt bepaald dat deze wet moet worden gewijzigd en dat daartoe een ontwerp van decreet zal worden ingediend. Op 18 april 1989 deelde de Minister van Ruimtelijke Ordening mede op welke wijze dit ontwerp van decreet zou tot stand komen. Hij gaf tevens een opsomming van de grote principes van dat ontwerp, met name : een gedecentraliseerde aanpak ; een meer dynamische aanpak ; inspraakbevordering ; meer rechtszekerheid bij de toepassing van de plannen van aanleg ; bevoegdheidsdecentralisering ; deregulering waar mogelijk ; continuïteit in het bestuur. Hij gaf verder ook een opsomming van een aantal knelpunten maar het zou ons te ver leiden indien wij dit hier allemaal zouden weergeven. De Minister verklaarde ook welke procedure hij volgt om de wet van maart 1962 te wijzigen en deelde ter zake een exacte timing mede. Deze laatste heeft hij trouwens nog herhaald ter gelegenheid van de bespreking van de begroting. Hij kondigde ook aan dat hij in de loop van september 1989 aan de Executieve een ontwerp van decreet zou voorleggen. Ik veronderstel dat dit gebeurd is, maar wij stellen vast dat dit tot nog toe geen gevolgen heeft gehad. Op 13 november 1990, ter gelegenheid van de bespreking van de begroting heeft de Minister de stand van zaken medegedeeld en herinnerd aan de basisprincipes van het decreet, met name werkzaamheid, rechtszekerheid, decentralisatie, dynamische planning en inspraak.

De slotsom van dit alles is dat bij de Raad nog steeds geen ontwerp van decreet werd ingediend. Enkel de wijziging van de eerste paragraaf van artikel 44 werd tot nog toe voorgesteld. De Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting heeft zich daarover gisteren voor de eerste keer kunnen buigen.

In feite gaat het hier enkel om een Groene golf, als ik dat zo mag zeggen, namelijk om de toevoeging van een punt 8 aan artikel 44 met betrekking tot bouwvergunningen voor golfterreinen. Mijnheer de Minister, dat is uw enige prestatie wat de wijziging van de wetgeving op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening betreft. Over de opmaak van een Structuurplan Vlaanderen zal ik niet uitweiden. Zelfs bij de bespreking van de begroting vernamen wij daar nauwelijks iets over. Wat de ruimtelijke ordening betreft stellen wij een compleet non-beleid vast, hoewel het regeerakkoord ter zake concrete beloften formuleert.

De Minister houdt er niet alleen van aangename oorden als Venus te bezoeken, hij wil het landschap ook wel eens vanuit de lucht bekijken zoals een andere liberale collega van hem in de Regering, die wel de voorkeur geeft aan vluchten over een lange afstand. Minister Walt Niel stelt zich tevreden met een helikoptervlucht en nodigt daarna niet de lokale, noch de provinciale besturen uit, maar de Groene jongens om ze uit te leggen hoe groen hij wel is en wat hij allemaal voor het milieu wil doen.

Mijnheer de Minister, ik meen te weten wat u bezielt en zal dat zo duidelijk verduidelijken, aangezien wij hier als verkozenen des volks zitten om te zeggen wat wij denken. Als verkozenen des volks voel ik mij verplicht na te gaan in hoever het regeerakkoord wordt uitgevoerd en in hoever de wetten worden uitgevoerd. Mijnheer de Minister, ik zal u daarbij mild, maar rechtvaardig behandelen. Hier en daar, ook in mijn streek bijvoorbeeld in het Prinsenspark, neemt de Minister zich voor het gewestplan te wijzigen, hoewel er bijzondere plannen van aanleg bij koninklijk besluit zijn goedgekeurd.

Didden

Mijnheer de Minister, naar ik heb vernomen, hebt u vanmorgen aan de Executieve de wijziging voorgesteld van het gewestplan waarvan het Prinsenpark deel van uitmaakt. Waarop baseert u zich om dat gewestplan te wijzigen? Ik neem aan dat u hiervoor artikel 43 van de wet op de stedenbouw inroept. Mijnheer de Minister, ik kan u alvast zeggen dat uw optreden niet overeenstemt met de geest van dat artikel 43. Dit is des te meer waar wanneer het gaat om een gewestplan waarvoor een Bijzonder Plan van Aanleg bij koninklijk besluit is goedgekeurd. De normale procedure is dan dat de Minister aan het gemeentebestuur vraagt of het ter zake voorstellen heeft. U vond dat niet nodig. U grijpt zelf in.

Mijnheer de Minister, waarop baseert u zich, juridisch gezien, om dat te doen? Ik vermoed dat het op artikel 43 is.

Ik heb u een aantal vragen schriftelijk overgemaakt. Ik zal ze hier niet allemaal herhalen omdat ik dit debat niet nodeloos wil rekken, maar de belangrijkste wil ik hier toch even aanstippen. Waarom consulteert u de lokale besturen niet die op dat vlak toch hun inbreng moeten hebben en die u, via de normale procedure bepaald in de wet, een wijziging van het Bijzonder Plan van Aanleg voorstellen zonder af te wijken van het gewestplan? U zal dat waarschijnlijk betwisten maar in het gewestplan staat duidelijk dat dit gebied een recreatiegebied is. U wijkt daarvan af en volgt de normale procedure niet. Waarom deed u dat niet?

Elke ruimtelijke ordening heeft een maatschappelijke betekenis. U wil de ruimtelijke ordening van het gewestplan Maasland wijzigen. Het gaat hier om meer dan 100 hectaren waarvan een gedeelte een ontginningsgebied is, een ander deel heeft recreatie als nabestemming en nog een ander deel is recreatiegebied. Men kan zich de vraag stellen wat er met het ontginningsgebied zal gebeuren wanneer het gewestplan wordt gewijzigd. Ik neem aan dat u, als nabestemming, een groene zone voorziet en u dit ook doet op basis van artikel 43 van de

wet. Mijnheer de Minister, hoewel ik toch die vraag niet schriftelijk heb geformuleerd, zou ik toch graag vernemen of u met de ondernemer contact hebt genomen, want die is toch ook betrokken partij inzake de beslissing die u aan de Executieve voorlegt. Het zou toch logisch zijn mocht u met hem overleg hebben gepleegd.

Ik wil ook nog een woordje zeggen over de betekenis van een gewestplan en de ruimtelijke ordening in het algemeen. Die ruimtelijke ordening moet mijns inziens een maatschappelijke doelstelling hebben. Het deel dat u wil veranderen, mijnheer de Minister, had voor mijn streek een zeer duidelijke maatschappelijke doelstelling en roeping. Het gebied waarover wij het hebben, betreft een reconversiegebied. De resultaten van de omschakeling zijn hier nochtans het poverst wanneer wij de vergelijking maken met andere streken van Limburg. De voornaamste doelstelling is het creëren van werkgelegenheid, binnen de bestaande wetgeving, met respect voor de omgeving en op een aanvaardbare manier. Daarom had de firma die ter zake een recreatieproject had voorgesteld, ook een milieueffectrapport opgesteld. Nergens heb ik gelezen dat u op de één of de andere manier kennis hebt genomen van dat milieueffectrapport. Wel weet ik dat uw administratie door dat rapport is gevat en dit momenteel onderzoekt. Ik neem aan dat men zal trachten dit conform de wetgeving te verklaren. Ik weet niet of dit intussen reeds is gebeurd maar wellicht kunt u mij ter zake antwoorden. U houdt er in elk geval geen rekening mee.

Mijnheer de Minister, op welke manier zult u de doelstelling, met name het creëren van werkgelegenheid in de recreatiesector, realiseren?

Ik denk dat er hier een addertje onder het gras zit en er een bijkomend element is. Dat element zouden ook de Groenen, waarmee u overleg hebt 'gepleegd, graag kennen. Wij vrezen dat u het met de eigenaars van de mijnsterreinen in mijn gemeente en met de exploitant van de in de buurt gelegen grintgroeve op een akkoordje wil gooien en dat bepaalde eigen-

dommen van de mijn zullen worden ontgrind. In ruil daarvoor zal op de andere gedeelten van de mijnsterreinen een recreatieproject moeten komen. Wat de waarde van het project zal zijn, daar hebben wij het raden naar. Maar, platvloerser kan het voor mij niet als men uiteindelijk als bedoeling heeft te ontgrinden in een gebied dat op geen enkele manier voor ontgrinding is bestemd. Minister De Batselier heeft noch tijdens zijn onderhoud en zijn Ronde-Tafelconferentie, noch in de plannen die hij ter zake heeft ontvouwd, gewag gemaakt van een dergelijke voorziening. Welnu, als het dat is wat u ons wil brengen, dan zal de kleurenmenging die u wil doen, namelijk blauw met groen, paars worden en dan zal u op een gegeven moment voor de bevolking met paarse kaken staan, zoals u nu reeds met rode kaken zal komen te staan voor de bevolking die ik hier meen te vertegenwoordigen.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, in de beperkte tijd die mij is toegemeten vind ik het noodzakelijk ook het standpunt van de SP in deze te verwoorden. De visie van de heer Didden is nogal eenzijdig, hoewel ik er voor een stuk kan inkomen, meer bepaald wat de bekommernis voor de tewerkstelling betreft. Dat zal ik als laatste punt behandelen, vermits ik ongeveer chronologisch enkele belangrijke zaken uit de voorafgaande toelichting bij deze interpellatie zal lichten.

Ik stel met genoegen vast dat uiteindelijk eens een initiatief wordt genomen in de omgekeerde richting, namelijk een wijziging van bestemming naar groenvoorziening! Ik weet dat er 400 dossiers bij de Minister aanhangig zijn, die nu stelselmatig worden afgewerkt, waarbij voorstellen van Bijzondere Plannen van Aanleg worden ingediend om open ruimten, groenvoorzieningen en landbouwgebieden steeds om te vormen tot woonzones. Ik stel dat met leedwezen vast. Die lawine van ondergravingen van de huidige bestemmingen vastgelegd in de gewestplannen, moet worden te-

Timmermans

gegegaan. De Executieve heeft wel een aantal regels vastgelegd, op basis van de drie voorwaarden, vastgesteld door de Raad van State. Ik nodig de Minister nog eens uit om dat in een omzendbrief aan de gemeentebesturen kond te doen, want dat is de eerste noodzaak om in te grijpen tegen die frontale aanvallen op de bestemmingen van het gewestplan, en dit terwijl iedereen er de mond van vol heeft dat wij open ruimten, groenvoorzieningen en landbouwbestemmingen moeten laten zoals ze zijn.

De heer M. Didden : Onderschrijft uw partij, en u meer bepaald, nog altijd het regeerakkoord inzake ruimtelijke ordening ?

De heer J. Timmermans : Natuurlijk.

De heer M. Didden : Als u dat onderschrijft is er ook een oplossing voor de problemen die u stelt.

De heer J. Timmermans : Ik ga daar straks op in, mijnheer Didden. Ons regeerakkoord heeft een aantal stringente zaken op een rijtje gezet van wat moet en wat kan. Ik heb de Minister daarover trouwens geïnterpeleerd. Wij moeten als Vlaamse Raad op die gegevens inspelen.

Straks kom ik op het BPA Prinsenpark dat, indien wij uw visie volgen, ook in tegenstrijd is met bepaalde verklaringen van het regeerakkoord, onder meer inzake natuurbehoud en groenvoorziening.

Mijnheer de Minister, in tempore non suspecto, voordat u daaromtrent een intentie had geformuleerd, hebben onze SP-Ministers in de Executieve, respectievelijk op 14 en 21 juni 1989, bij monde van de heer De Batselier officieel initiatieven genomen om, enerzijds voor het BPA Prinsenpark een werkgroep voor te stellen die als opdracht zou hebben alternatieven te zoeken en, anderzijds, de procedure inzake de wijziging van het gewestplan tegen te houden en dat project zeker niet te laten doorgaan in de functie zoals Center Parcs het heeft willen voorzien.

Ik kom tot een tweede vaststelling. Iedereen is ervan overtuigd, ook het

Instituut voor Natuurbehoud, dat de milieueffectrapporten van Center Parcs en het LISEC totaal ongeloofwaardig en niet dienend zijn om een beslissing te motiveren in de ene, noch de andere richting. Ik ben in het bezit van een nota die de waarde van deze rapporten totaal op de helling zet. Volgens de Europese richtlijn moeten, bijvoorbeeld, opdat een MER waardevol zou zijn, alternatieven worden onderzocht, wat hier fundamenteel niet is gebeurd. Alleen reeds met dit argument kunnen wij zeggen dat de twee MERs, die werden opgesteld, totaal waardeloos zijn. Het is maar een element uit de discussie. Ik geef dat grif toe. Ik kan er echter in de mij toegemeten tijd niet verder op ingaan.

Ten derde, ik moet toch niet uitweiden over de waarde van dat gebied vanuit natuurwetenschappelijk oogpunt. Ik ben in het bezit van teksten die staven dat, bijvoorbeeld Het Ven onder Berg, een internationaal erkend, merkwaardige biotoop is. Na de eerste afwijzing bleef het gedeeltelijk herwerkt voorstel van het BPA inzake Center Parcs, dit waardevolle gebied ondergraven. Het was alleen een doekje voor het bloeden, een uitsstel van executie omdat op termijn die waardevolle biotoop zou worden aangetast en teniet zou gaan. De SP kan hiermee niet instemmen.

Mijnheer Didden, u vraagt mij of de SP akkoord gaat met het regeerakkoord. Natuurlijk. In de regeringsverklaring is bepaald dat de ecologisch meest kwetsbare gebieden dienen te worden beschermd. In dat geval zou een wijziging van het gewestplan zich opdringen, maar wel in de andere richting. Daarbij zou de bestemming recreatie, mits compensatie voor de gemeente Maasmechelen, worden geschrapt ten voordele van het behoud van het natuurgebied. Op zijn minst zou de recreatie beperkt blijven tot dagrecreatie, met een fikse uitbreiding van de bufferzone rond het ven. Als onze meningen parallel lopen zouden wij een oplossing kunnen vinden voor dit probleem dat ons allen bezighoudt.

De SP, noch de Groene jongens willen het aspect tewerkstelling zomaar

terzijde schuiven. Politiek kan niemand zich dat permitteren. Wij zijn niet tegen een initiatief van Center Parcs. Wel moet de vestigingsplaats opnieuw worden bekeken en de effecten daarvan moeten worden nagekeken. De oude mijnterreinen van Eisden zijn daartoe een volwaardig alternatief. Er dienen uiteraard werken te worden uitgevoerd om dat te revaloriseren. Ook inzake het aspect van de veiligheid moeten er belangrijke inspanningen gebeuren. Ook dat is een bron van tewerkstelling. Het effect op de tewerkstelling zal niet onmiddellijk zichtbaar zijn. Wij moeten dat op lange termijn realiseren. Welk verschil is er of Center Parcs in een natuurlijk groen dan wel in een kunstmatig groen wordt aangelegd ? Wij zullen er alleen enkele jaren meer tijd voor nodig hebben om een en ander te valoriseren. Dit zal echter ook tewerkstelling met zich brengen.

Ook op Europees niveau kunnen middels het RECHARD-programma belangrijke kredieten worden vrijgemaakt om dat mogelijk te maken. Er is het KS-programma waar ook belangrijke middelen voorhanden zijn. U zegt daarover terecht dat de regio Maasmechelen is achtergebleven. De SP staat erop dat die middelen worden aangewend voor de tewerkstelling. Een inrichting van een landchapspark op die oude mijnterreinen zou zeer waardevol kunnen zijn. Mits een extra inspanning van de Vlaamse Executieve inzake sociale infrastructuur, wegen, spoor en extra inspanningen inzake de aanleg van fietspaden kan het initiale probleem van tewerkstelling aldaar — dat belangrijk is voor Maasmechelen en zijn omgeving — op een positieve manier worden ingevuld.

Mijnheer Didden, wij staan positief tegenover Maasmechelen indien er een alternatief is voor de vestigingsplaats. Voor ons bestaat er geen tegenstelling tussen natuurbehoud en tewerkstelling en wij willen beide aan hun trekken laten komen.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter,

Van Dienderen

mijnheer de Minister, collega's, de SP is in principe dus niet gekant tegen Center Parcs. Na studie en geplaatst in de Vlaamse samenhang denk ik dat de Groenen er wel tegen gekant zijn, maar ik wil mij daarover nog niet definitief uitspreken.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Voorzitter, mag ik deze scheef-trekking van de heer Van Dienderen meteen even rechtzetten ? Op 14 juni 1989 heeft Vice-Voorzitter De Batselier in de Executieve voorgesteld om een werkgroep op te richten die een onderzoek moest verrichten naar de behoeften op het gebied van stilten en recreatiegebieden in Vlaanderen. Dit kadert inderdaad in het Structuurplan Vlaanderen. Wij zijn dus niet tegen het initiatief op zich, als het kadert in een globaal plan. Hierbij speelt de vestigingsplaats concreet een belangrijke rol.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Timmermans, u bent dus tegen deze vestigingsplaats. Vraagt u dan ook dat er eerst een globaal struc-

tuurplan en een studie over de hele Vlaamse recreatiebehoefte komt, alvorens een mogelijk positieve beslissing wordt genomen in verband met een andere vestigingsplaats ? U sprak hierbij meer bepaald over de mijngebieden.

De heer J. Timmermans : Wij hebben dat zelfs voorgesteld.

De heer H. Van Dienderen : U hebt dat voorgesteld, maar is de realisatie van dit voorstel een absolute voorwaarde om te kunnen antwoorden op de vraag of de mijngebieden van Eisden een aanvaardbaar alternatief zijn voor een project als Center Parcs ?

De heer J. Timmermans : Mijnheer Van Dienderen, het lijkt wel alsof u mij interpelleert, maar ik wil wel op uw uitnodiging ingaan. Wij hebben verklaard dat zelfs een initiatief op de oude mijnterreinen van Eisden moest kaderen in een globaal plan. Ik kan echter niet in detail op deze discussie ingaan, want dat zou ons te ver voeren.

De heer H. Van Dienderen : Dank u wel, mijnheer Timmermans.

De heer Didden heeft de zaak een beetje ruimer bekeken en ook ik wil dat doen. Inpikkend op de discussie met collega Timmermans, situeer ik het probleem in een ruimer recreatiebeleid. Het wordt dringend tijd dat wij een globaal ruimtelijk structuurplan voor Vlaanderen maken en daarin vastleggen welke zones voor toeristisch-recreatief gebruik aanvaardbaar zijn. Ook moeten wij natuurzones vastleggen met daarrond bufferzones. Tot deze laatste kunnen heel wat agrarische gebieden behoren, die ook voor recreatief medegebruik in aanmerking komen. In dat globaal kader moeten we ook dringend werk maken van een studie over het feit of er wel voldoende recreatiemogelijkheden zijn in de onmiddellijke omgeving van de mensen. Heel wat mensen maken nu immers gebruik van de auto gewoon om naar een park te gaan. Dat zou niet mogen. Elke burger in België zou in zijn onmiddellijke omgeving open ruimten en natuur moeten hebben voor zijn recreatie. Indien dit in een globale planning kan worden gerealiseerd

zou een deel van de milieuschade verdwijnen die nu het gevolg is van de concentratie van recreatiemogelijkheden en het tekort aan recreatiemogelijkheden dichtbij de mensen.

Verder pleiten wij voor een zacht, streekgericht toerisme, zeker in Limburg waar de tendensen tot een toeristische monocultuur in de kiem moeten worden gesmoord. De realisatie van Center Parcs in natuurgebieden of op mijngebieden draagt bij tot de realisatie van toeristische monoculturen, tot de uitschakeling van het natuurgebied dat Limburg nog rijk is, tot verkwisting van het kapitaal dat ook voor toekomstige werkgelegenheid zeer belangrijk is, zodat volgende generaties niet meer de mogelijkheid hebben met die natuur op een zorgzame wijze om te gaan in het kader van de zachte recreatie.

Een nieuw Center Parcs kan er alleen komen als er een ernstig behoefteonderzoek gebeurt. Wij zijn van mening dat er aan dergelijke grootschalige vormen van recreatie nog weinig behoefte bestaat, maar dat integendeel aan de kleine recreatievoorzieningen moet worden gesleuteld.

Wij staan positief tegenover alle eventuele ministeriële plannen om nieuwe aanslagen op groene ruimten te voorkomen en daarom zijn wij benieuwd naar de antwoorden van de Minister op de concrete vragen van de heer Didden in verband met Center Parcs.

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het komt mij voor dat, wanneer ik mij naar Limburg begeef en daar initiatieven voorstel om het groen te beschermen, om het mooie in leven te houden, dit niet steeds door alle leden met een ooverdovend hoera-gejuich wordt begroet.

Ongeveer drie weken geleden voerden wij bijna hetzelfde debat over Solterheide en waarschijnlijk zullen er weldra nog andere debatten volgen.

Ik wil eerst de heer Didden voorlich-

C VP- Kamerlid C. Moors, Secretaris van de Vlaamse Raad, uitte zijn bedenkingen bij de samenstelling van de lokale schoolraden in het Gemeenschapsonderwijs

Walt Niel

ten over het beleid inzake ruimtelijke ordening in de meest ruime zin. Ik dank trouwens de heer Timmermans voor zijn toelichting betreffende de toepassing van het regeerakkoord. Iedere partij pleit voor het behoud van het groen, van de natuur, van de open ruimten. Er wordt gezegd : In Vlaanderen beslaan de open ruimten nog maar tien ten honderd van het grondgebied, tot puntje bij paaltje komt. Op dat ogenblik worden er bezwaren ingeroepen, het ene al zwaarder dan het andere.

In mijn administratie en in mijn kabinet worden inspanningen gedaan om de wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw om te vormen tot een decreet, met alle mogelijke maar ook noodzakelijke aanpassingen. Die wet is bijna dertig jaar oud en bevat inderdaad zaken die dringend aan herziening toe zijn onder meer inzake procedure.

Mijnheer Didden, ik heb mijn woord gehouden en heb aan de Executieve de volledige tekst van een nieuw decreet voorgelegd. Daarop werd een werkgroep in het leven geroepen die zich nog steeds bezighoudt met het onderzoek van de voorstellen. Zoals ik reeds bij de begrotingsbespreking heb gezegd is die werkgroep het niet eens omtrent bepaalde opties. De Commissie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting heeft ongeveer een jaar geleden beslist de bespreking van alle voorstellen tot aanpassing van die wet uit te stellen tot op het ogenblik dat het geheel opnieuw kan worden naar voren gebracht. Ik heb aan de Commissie de toestand uitgelegd. Zij was toen van mening dat niet verder kon worden gewacht omdat bepaalde punten dringend aan aanpassing toe waren. De Commissie heeft gisteren tijdens de vergadering een inventaris opgemaakt van alle voorstellen van decreet tot wijziging of aanvulling van de wet van 29 maart 1962, wel wetende dat wij veertien dagen geleden reeds de bespreking van een ander hoofdstuk van die wet hebben aangevat, met name hoofdstuk IV betreffende de planshade en de méérwaarden. In akkoord met alle commissieleden hebben wij be-

sloten om geval per geval en hoofdstuk per hoofdstuk aan te vatten en aan te passen. De heer Timmermans, lid van die Commissie, kan u daarover inlichten.

Het is dus niet waar dat wij ons vermeien in een dolce farniente en dat wij de boel maar laten draaien. Wij zijn actief bezig om punt per punt te behandelen. Gisteren hadden wij nog een discussie, die over veertien dagen zal worden voortgezet, over het fameuze artikel 44 waarin alle werken en handelingen die aan een vergunning onderworpen zijn worden opgesomd.

Op uw vraag welk beleid ik nu in feite voer kan ik u het volgende antwoorden.

De eenvoudige principes die de ruggegraat vormen van mijn visie en beleid inzake de ruimtelijke ordening in Vlaanderen, zijn sedert het begin van mijn ambt genoegzaam gekend en steeds terug te vinden in de door mij genomen beslissingen of ingediende voorstellen. Het gaat hier om de maximale vrijwaring van de open ruimte in Vlaanderen en restanten waardevolle natuur-, bos-, of andere gebieden die ons nog resten. Eén van de concrete voorbeelden daarvan is onder meer de fameuze **golfnota** die al deze principes verwerkt in een zeer concrete beleidsvisie.

Nog twee belangrijke principes zijn het verdedigen van de goede ruimtelijke ordening zonder daarbij de redelijkheid uit het oog te verliezen en het trachten te verbeteren en minstens **instand** te houden van het broze evenwicht tussen natuur en open ruimte enerzijds en alle behoeften die menselijke activiteiten met zich meebrengen anderzijds.

Uit de wijze van vraagstelling blijkt dat het geacht lid onvoldoende op de hoogte is van de wet op de stedenbouw en de daarin opgenomen procedure voor een gewestplanwijziging.

Ten eerste, doet een **Gemeenschapsminister** van Ruimtelijke Ordening geen pogingen om het gewestplan te wijzigen. Er worden voorstellen gedaan naar de Executieve toe en elk lid van deze Executieve neemt dan

zijn verantwoordelijkheid op bij het formuleren van een beslissing.

De heer M. Didden : Mijnheer de Minister, kan u dat doen op basis van artikel 43 ? Dat is niet de geest van de wet.

Minister L. Walt Niel : Het is niet de Minister van Ruimtelijke Ordening die een gewestplan wijzigt. Het is de Minister van Ruimtelijke Ordening die een voorstel doet aan de Executieve om een gewestplan te herzien en hij vermeldt daarbij zijn zienswijze.

De heer M. Didden : Mijnheer de Minister, uw voorganger, die van dezelfde partij is, heeft einde oktober 1988 beslist om, op twee kilometer afstand van het gebied waarover u nu spreekt, 40 hectare groengebied om te vormen tot recreatiegebied. Dat is de wijze waarop u en uw soortgenoten artikel 43 van de wet behandelt.

Minister L. Walt Niel : Ik neem mijn verantwoordelijkheid op zoals ik die beleeft. Wat anderen doen en zeggen, gaat mij absoluut niets aan. Ik kan alleen maar vaststellen dat er vaak een grote tegenstelling is tussen woorden en daden, onder meer bij u.

Ten tweede moet u weten dat er voor de wijziging van het gewestplan twee wegen zijn. Er is allereerst het opstellen van een BPA. Het uitgangspunt is de gemeente, namelijk de beslissing van de gemeenteraad. Ik denk aan de fameuze 400 BPA's waarover de heer Timmermans zoëven sprak. De Executieve heeft een nieuwe procedure ingevoerd : alle BPA's, die een wijziging brengen aan het gewestplan, moeten aan de Executieve worden voorgelegd.

Ik beperk me nu tot de eerste weg, namelijk het opstellen van een nieuwe BPA.

De Raad van State is weinig te vinden voor deze procedure en stelt principieel dat een gewestplan enkel door een BPA kan worden bijgestuurd onder drie precieze voorwaarden : ten eerste, de huidige bestemming moet achterhaald zijn of niet meer realiseerbaar ; ten tweede, de nieuwe bestemming moet beant-

Waltiel

woorden aan een reële planologische behoefte ; ten derde, deze planologische behoefte moet duidelijk lokaliseerbaar zijn.

Daarenboven heeft de Executieve, welke dergelijke wijzigende BPA's moet goedkeuren, dienaangaande een gedragscode opgesteld, welke aanvullende voorwaarden bevat.

Dit wil ik even toelichten. De gedragscode is opgesteld op basis van het onderzoek van 51 BPA's die afwijken van het gewestplan. Een werkgroep is gekomen tot een eerste opstellen van criteria die gelden voor het al dan niet goedkeuren van de BPA's, bijvoorbeeld met betrekking tot de lintbebouwing, het zoveel mogelijk eerbiedigen van de groene zones, enzovoort.

De gedragscode zal nu door de werkgroep worden verfijnd en zal daarna, zoals ik aan de Executieve zal voorstellen, in de vorm van een omzendbrief aan de gemeentebesturen worden overgemaakt, opdat die zouden weten hoe de Executieve over dergelijke BPA's denkt. Er wordt de gemeente niets opgelegd ; het is een document voor intern gebruik. Om geen inspanningen verloren te laten gaan, menen wij dat het interessant is dat de gemeenten van die gedragscode op de hoogte zijn.

Een tweede weg is de gedeeltelijke herziening van het gewestplan. Dit is de normale weg. Het uitgangspunt is de Executieve en niet de gemeente. De Executieve neemt een beslissing in verband met de voorlopige inherzieningstelling van het gewestplan.

De wet stelt in artikel 43 dat de Koning — dus nu de Executieve — hetzij op eigen initiatief bij een met redenen omkleed besluit, hetzij op verzoek van de betrokken vereniging van gemeenten of van de betrokken gemeente, kan beslissen dat een streek-, gewest- of gemeentelijk plan van aanleg geheel of gedeeltelijk wordt herzien. Door de Vlaamse Executieve werd in het verleden een algemene inherzieningstelling van de gewestplannen niet opportuun geacht

zodat alleen via partiële wijzigingen de gewestplannen, waar nodig, worden aangepast.

Een beslissing tot inherzieningstelling, geheel of gedeeltelijk van een gewestplan, wordt dus genomen door de hele Vlaamse Executieve en niet alleen door de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening. Insinuaties wat betreft willekeur dienen dus gericht aan alle leden van de Executieve.

Uw partij is daarin zwaar vertegenwoordigd, mijnheer Didden. De problematiek van de bescherming van het Ven onder Berg, de bossen van het Prinsenspark, de steilrand van het Kempisch plateau en de aangrenzende natuurgebieden is van bovenlokaal niveau. In dit opzicht is het ruimtelijk en juridisch noodzakelijk een wijziging van de bestemming door te voeren bij middel van een gewestplanwijziging en niet bij middel van een BPA. Een gemeentelijk plan volstaat niet om deze bestemming te veranderen, op grond van de criteria, geformuleerd door de Raad van State, die ik zojuist heb opgesomd.

Bij een eventuele wijziging van het gewestplan Limburgs Maasland kan uiteraard niet anders dan de normale wettelijke procedure worden gevolgd. Deze procedure voorziet in een maximale inspraak van zowel de particulier, de gemeenten en de provincie als van de regionale commissie van advies. Zij is vastgelegd in de artikels 9, 10 en 13 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

Het voorstel tot wijziging van de bestemming van de gebieden Prinsenspark en Nieuwe Zandgroeven van Mol berust op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar de waarden van het betrokken gebied en een terreinverkenning ter plaatse. Om de ruimtelijke implicaties van al wat er in het gewestplan Limburgs Maasland gebeurde, aan het gebeuren is of nog zal moeten gebeuren, in te schatten, heb ik het nuttig geacht het ERC project, de verlaten

en te reconverteren mijnterreinen, de leegstaande mijngebouwen, de bestaande pretparken en de terreinen waar er nieuwe werden gepland onder meer Mol-Rauw met Sun Parcs, de Maasmechelse Heide en het Prinsenspark met Center Parcs, de Paalse Plas, ook vanuit een andere gezichtshoek te bekijken. Dit bezoek vanuit de lucht had reeds plaats op 4 juli 1989, — dus ongeveer een jaar geleden — samen met enkele topambtenaren van mijn administratie en enkele kabinetmedewerkers, per heli-copter.

Dit bezoek gebeurde vanuit mijn bevoegdheid als Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en niet uit toeristische gedrevenheden. Ik zou zelf zeggen, eveneens vanuit mijn bevoegdheid over de huisvesting. Een zicht op de mijncités is inderdaad de moeite waard en geeft nieuwe of andere inzichten.

Evenzeer wil ik aan eenieder die de kans krijgt aanraden Vlaanderen eens te overvliegen op heli-copterhoogte. Pas dan krijgt men een overzicht van de werkelijke problemen, van de schaarsheid van de open ruimte en het groen in Vlaanderen, van de enorme impact van de verspreide bebouwing, van het grote dorp dat Vlaanderen in feite is.

Mijn bezoek op 4 februari 1991 gebeurde niet met een heli-copter of een hefschroefvliegtuig, zoals u het wilt. Ik heb het terrein te voet doorkruist, ik heb gezweet en geleden om zonder gezichtsverlies de hellingen te beklimmen en te genieten van de mooie omgeving en de prachtige landschappen.

U stelt een eigenaardige vraag. Bij het begin zegt u : Bovendien werd de persmededeling voorafgegaan door een heli-coptergeleid bezoek. Drie paragrafen verder zegt u tevens zou ik willen vernemen of zijn voornemen om het gedeelte Prinsenspark in het gewestplan Maasland te wijzigen, gepaard ging met een bezoek bij middel van een hefschroefvliegtuig. Ik heb slechts eenmaal van een hefschroefvliegtuig gebruik gemaakt, en dat was vorig jaar. Ditmaal, mijnheer Didden, was het zonder heli-copter, maar met beide voeten op de grond.

Walt Niel

Ik heb dus het terrein te voet doorkruist.

Al uw vragen in verband met de omstandigheden van mijn bezoek — onder meer in verband met het gezelschap en de maaltijden — hebben dus geen zin, vermits ik niet per helikopter ben geweest en ik in het gezelschap was van enkele personen die van een natuurbeweging deel uitmaken. Zij hebben mij ter zake zeer interessante voorlichting gegeven. **(Onverstaanbare onderbreking door de heer M. Didden)**

Thans kom ik tot de persconferentie die ik heb gehouden. Mijns inziens heb ik het recht een persconferentie te geven; u hebt er trouwens ook een gegeven, met name toen ik de Solterheide bezocht. Inderdaad, mijnheer Didden, u gaf toen een persconferentie over uw inzichten in verband met het Prinsenspark. Ik dacht dus dat ik dit goede voorbeeld mocht volgen en dat ook ik een persconferentie dienaangaande mocht geven.

Deze persconferentie had plaats op 6 februari en op 7 februari heb ik mijn voorstel tot gedeeltelijke herziening van het gewestplan overgemaakt aan de Voorzitter van de Executieve. Op vrijdag 8 februari was er nog een zitting van de Executieve, doch het punt werd niet geagendeerd. Het stond op de agenda van de Executieve van deze morgen.

Men heeft mij, zoals dit het geval was met de Solterheide, niet het genoeg gegund onmiddellijk mijn voorstel goed te keuren; men heeft de zaak met 15 dagen verdaagd. De beslissing valt op of rond 15 april. Men wacht op een studie over de recreatieparken in Vlaanderen. Er werd hierop reeds gealludeerd. Deze studie is klaar. Ik zal niet zeggen dat ze een summum is van wetenschap op dat vlak. Kortom, de studie die men gevraagd heeft, heb ik in mijn bezit.

Collega's, men moet mij nog steeds uitleggen waarom een studie over recreatieparken noodzakelijk is — hetzelfde geldt voor een MER — wanneer mijn voorstel precies ertoe

strekt om een natuurgebied te maken, daar waar het anders op het gewestplan is aangeduid. Daarvoor heeft men geen studie van het Instituut voor Natuurbehoud nodig, geen MER, noch een studie over recreatieparken. Een MER dient niet om te beletten dat men van een gebied een natuurgebied maakt; het dient om een natuurgebied te beschermen.

U vraagt waarom noch de burgemeester, noch het gemeentebestuur geconsulteerd werden. Binnen de nog op te starten procedure van gedeeltelijke herziening van het gewestplan worden aan deze autoriteiten ruimschoots inspraakmogelijkheden gegeven. Ik herhaal dat artikelen 9, 10 en 13 van de wet van 29 maart 1963 de meest ruime inspraakmogelijkheden voor het gemeentebestuur voorzien. Bovendien is hun standpunt in deze aangelegenheid voldoende gekend via de beslissingen die zij al namen in de procedure van het BPA-Prinsenspark en de persconferenties welke dienaangaande — ook door u — werden gegeven.

Het wijzigingsvoorstel van het BPA-Prinsenspark is tot op heden niet aan mij overgemaakt. Ik heb wel reeds vernomen dat de bestendige deputatie van Limburg haar verantwoordelijkheid heeft afgewenteld door binnen de wettelijk voorziene termijn geen advies uit te brengen. Mijn administratie heeft dus nog geen advies geformuleerd.

Uiteraard — en dat is nu het geval, maar ik weet niet of u dat beseft, mijnheer Didden — zal het BPA verder worden behandeld. Ik herhaal dat ter zake twee mogelijkheden bestaan. Er is, enerzijds, de herziening van het gewestplan en, anderzijds, artikel 23. Het voorstel tot wijziging van het BPA zal zijn gang gaan vermits artikel 23 van de wet op de stedenbouw stipuleert binnen de dertig dagen, het advies geacht wordt gunstig te zijn. Uiteraard zal bij de behandeling van het BPA rekening worden gehouden met de beslissing van de Vlaamse Executieve in verband met de wijziging van het gewestplan Limburg-Maasland.

Bovendien zal het BPA het voorwerp uitmaken van een beslissing van de

Executieve aangezien het afwijkingen inhoudt ten opzichte van het huidige gewestplan, dit gelet op het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 maart 1990 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Executieve van 22 februari 1989 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Executieve.

Inzake de MER is de informatie verspreid door de Minister van Leefmilieu, de heer Theo Kelchtermans, of door zijn kabinetsleden, onjuist. Een MER moet, wat de ruimtelijke ordening betreft, slechts bij de bouwaanvraag deel uitmaken van het dossier opdat dit dossier als volledig zou kunnen beschouwd worden. Tot op heden is er nog geen bouwaanvraag. Voor een wijziging van het gewestplan of voor de opmaak van een BPA is geen MER vereist; het zou trouwens niet kunnen. Een MER heeft altijd betrekking op een bepaald concreet project.

Center Parcs heeft een MER verricht betreffende een bouwproject, niet over het BPA. Het opstellen van een MER inzake het Prinsenspark was duidelijk voorbarig, gezien de betreffende bouwaanvraag maar zin heeft na het tot stand komen van het BPA, wat tot dusver niet is gebeurd. Men is daar te vlug gegaan. Er kon nog geen bouwaanvraag zijn omdat het BPA nog niet was gewijzigd, zelfs in de veronderstelling dat wij het nog zouden willen wijzigen. De MER heeft geen zin zolang het BPA niet is gewijzigd, want slechts op dat ogenblik kan de bouwaanvraag worden ingediend.

De heer M. Didden : Mijnheer de Minister, is de MER al dan niet in behandeling bij uw administratie ?

Minister L. Walt Niel : Ik heb de MER begin deze week ontvangen, maar dit heeft voor het ogenblik geen zin.

De heer M. Didden : Zij moet inderdaad worden gekoppeld aan de bouwaanvraag.

Minister L. Walt Niel : De bouwaanvraag heeft slechts zin na de wijziging van het BPA.

De heer M. Didden : De vraag is of de MER conform verklaard is aan de wetgeving.

Minister L. Walt Niel : Dit kan niet, zij heeft nog geen voorwerp.

Wat de integratie van de zandwinningsputten betreft, is deze integratie een fundamenteel na te streven optie. Het bevat niet alleen het Prinsenspark maar ook de nabestemming van de ontginningszone in het voorstel dat werd geformuleerd. Dit kan volgens mij geen aanleiding geven tot problemen, gezien de vroegere vergunningen tot reliëfwijziging steeds als nabestemming passieve recreatie en landschapsintegratie voorzagen, en deze vergunningen en hun voorwaarden door de uitbaters steeds stipt werden gevolgd.

Het is de moeite waard om te zien hoe sommige van die hellingen reeds een eigen biotoop hebben ontwikkeld en hoe men als het ware terugkeert naar de integratie in de natuur van het gedeelte van de zandgroeven dat niet meer wordt uitgebaat.

Mijnheer Didden, het is duidelijk, en dit staat trouwens in mijn begeleidende nota aan de Vlaamse Executieve, dat bij de herinvulling van de bestemming rekening zal worden gehouden met die kleinere functies zoals het bestaande zwembad, de bestaande camping, een klein stukje landelijk woongebied met bestaande woningen en een klein gebiedje voor openbaar nut. Men moet geen openstaande deuren intrappen.

U haalt het planschade-aspect aan. Ik wijs u erop dat het maken van plannen en het uitvoeren van studies volledig onder de door initiatiefnemers te nemen risico's valt.

U vraagt mij in uw interpellatie dat Center Parcs zou vergoed worden voor de kosten die het gemaakt heeft voor het opmaken van de plannen en voor de studies. Dat is echter een normaal risico dat iedereen loopt die een bouwvraag indient. Wanneer zo'n bouwvraag wordt afgewezen wordt toch nooit een vergoeding toegekend voor dergelijke kosten.

De heer M. Didden : Mijnheer de

Minister, u weet toch even goed als ik dat het gebied waarvan de BPA-wijziging wordt gevraagd eigendom is van de gemeente en dat daarvoor momenteel recreatie gepland is. Wanneer u daaraan een andere bestemming geeft, dan komt daar toch planschade bij te pas. U onttrekt de gemeente een recreatiegebied en daarmee zekere inkomsten.

Minister L. Walt Niel : Ik kan uw vraag om Center Parcs te vergoeden wegens planschade niet als ernstig beschouwen.

De heer M. Didden : U kan toch niet zomaar willekeurig een bouwvraag weigeren.

Minister L. Walt Niel : Uiteraard niet, maar evenmin kan iemand wiens bouwvraag geweigerd wordt een vergoeding voor planschade opeisen.

U stelt mij twee vragen. Ten eerste, wie gaat de kosten van de plannen en studies betalen, en ten tweede, wie vergoedt de planschade in de zin van de ruimtelijke ordening ?

Op de eerste vraag antwoord ik zeer duidelijk : daar heeft niemand zaken mee. Dat behoort tot het normale risico voor diegene die een dossier voor een bouwvraag opstelt. Voor de tweede vraag, de eventuele kans op planschade in de serieuze betekenissen dan, wijs ik erop dat op het gegeven geen enkel bestaand plan betreffende de betrokken omgeving de vestiging van een bungalowpark toelaat. Als die vestiging door een gewestplan onmogelijk wordt dan kan daarvoor geen planschade worden gevraagd. De vestiging van een bungalowpark is zelfs tegenstrijdig met het goedgekeurde BPA. Passieve recreatie behelst niet het bouwen van een bungalowpark. Het aanduiden van een recreatiezone impliceert geenszins dat een bungalowpark moet worden toegelaten. Andere meer passieve recreatievormen kunnen worden overwogen maar die worden niet in gevaar gebracht wanneer men van dat gebied een natuurgebied maakt.

De heer M. Didden : Mijnheer de Minister, onder het punt 5.0 van het gewestplan Maasland is geen sprake

van passieve recreatie. Daar staat alleen vermeld : recreatiegebied. De interpretatie die u nu geeft is de uwe.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer Didden, op het gewestplan is vermeld : recreatiegebied. Het gaat om een oranje zone. Als het gaat om een verblijfszone, onder andere een bungalowpark, dan staat daar een ster in. Ik heb dat goed nagekeken en ik heb genoeg met gewestplannen te maken om het te weten.

Het is mij dan ook niet duidelijk welke financiële schade de gemeente zou lijden, tenzij de verkoop van gemeentelijke eigendommen vooraf als winst wordt beschouwd. Of een dergelijke verkoop zou plaatsgrijpen is nog een andere zaak.

De heren Timmermans en Van Dierden hebben eveneens het volgend punt aangehaald, de economische gevolgen. Ik wijs er op dat eventuele alternatieven, bijvoorbeeld de mijn-terreinen even grote positieve effecten op de tewerkstelling zullen hebben. Ik heb daarop reeds gewezen bij het voorstel van 28 juni 1989 tot gedeeltelijke voorlopige vastlegging van het reeds vroeger in herziening gestelde gedeelte.

Ik ben van oordeel dat een economische impuls niet ten nadele van ecologische aftakeling mag gebeuren wanneer er alternatieven mogelijk zijn die bovendien nog een ecologische meerwaarde kunnen teweegbrengen.

Mijnheer Didden, laat ons ook het impact op dit vlak ook niet overschatten. U spreekt van 600 personen in vast dienstverband.

De heer M. Didden : Misschien kunt u het hierover hebben met de Voorzitter van de Vlaamse Raad die achter u zit.

Minister L. Walt Niel : Gelet op het aantal geplande bungalows, 786 verblijfseenheden, lijkt het al op een luxe-bungalowpark met privé bediening door kamerknechten en dito meiden. In volle verkiezingsperiode van de gemeenteraadsverkiezingen is men zelfs zo ver gegaan aan 3.000 personen een job te beloven bij Cen-

Walt Niel

ter Parcs. Niettegenstaande de opvattingen van de vroegere eigenaar van Center Parcs moet men deze onderneming toch niet als een liefdadigheidsinstelling bestempelen.

Ik kan u verzekeren dat met de socio-economische aspecten ter dege rekening werd gehouden maar dat ik vastgesteld heb dat de positieve effecten van eventuele alternatieven even groot, zoniet groter zullen zijn, dan deze van de door Center Parcs tot nu toe voorziene vestigingen. De tewerkstelling in dit gebied, dat in het verleden al te zeer veronachtzaamd werd, is een zeer belangrijke factor. Ieder initiatief dat de tewerkstelling bevordert zal mijn volle steun genieten en meer dan dat, maar ik herhaal : er zijn andere mogelijkheden.

Mijnheer Didden, u heeft ter zake veel wishfull thinking naar voren gebracht. Ik aanvaard niet dat u mij initiatieven in de schoenen schuift, onder meer in verband met ontgrinding, waarvan ik absoluut niets afweet en niets mee te maken heb. Tot mijn taak behoort enkel de ruimtelijke ordening en dat is alles. Ik ontzeg u het recht, mijnheer Didden, insinuaties te maken. Ik heb met niemand contacten betreffende eventuele alternatieven. Of het nu gaat om Sun Parcs, Center Parcs, om Janssens of om Peeters, voor mij maakt dat geen verschil, vanaf het ogenblik dat het initiatief op een verantwoorde ecologische plaats wordt gerealiseerd. Al wat u voor het overige vertelt is larie.

Het is om al deze redenen — en vooral om iedere bedreiging op het Prinsenspark te weren — dat ik voorgesteld heb dit gebied als natuurgebied te aanzien en dat ik vervolgens het voorgesteld gewestplan in deze zin in herziening heb laten stellen.

Mijnheer Didden, u is in de Vlaamse Executieve goed vertegenwoordigd. Ieder lid van de Executieve dient ter zake zijn verantwoordelijkheid te nemen. *(Applaus bij de SP)*

De Voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de Voorzitter, wat het laatste punt betreft wil ik nog aannemen dat de Minister rechtzinnig is met betrekking tot het eventuele ontgrindingsgebied van de mijnterreinen in Eisden, maar ik zou hem aanraden contact te nemen met zijn kabinetschef en na te gaan of die ter zake ook geen initiatief heeft genomen, evenals bij zijn collega in Limburg, van zijn partij uit Tongeren, om te weten of die op dat vlak geen contacten heeft gehad.

Ten eerste, zou ik graag vernemen of deze personen dezelfde verklaringen als de Minister kunnen afleggen.

Ten tweede, wanneer de Minister spreekt over het BPA-Prinsenspark, dan krijg ik de indruk dat hij dit niet eens heeft gezien. Dat is het minste wat ik erover kan zeggen. Het Bijzonder Plan van Aanleg heeft een duidelijke bestemming en de aanpassing ervan gebeurt alleen in functie van de bouwaanvraag, die ook zou kunnen worden ingediend.

Ten derde, hoewel de Minister beweert dat hij zinnens is de stedenbouwwet te wijzigen, heeft hij op het vlak van ruimtelijke ordening behalve de verklaring gisteren in de Commissie voor de Ruimtelijke Ordening dat artikel 44 paragraaf 1 octo zal worden gewijzigd — 0,0 legistische voorstellen bij de Raad ingediend !

Minister L. Walt Niel : Mijnheer Didden, u zou beter spreken over wat u weet !

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, het is positief dat u, nadat u vanuit een helicopter hebt vastgesteld dat Vlaanderen een groot dorp is geworden, daaraan de correcte conclusies verbindt. Ik heb dat zelfde reeds vanop de fiets kunnen vaststellen. U verklaart dat dit probleem moet worden verholpen in die zin dat de schaarse open ruimten zullen moeten worden bewaard. In elk geval, de door u aangekondigde intentie om Prinsenspark tot natuurgebied te maken, is voor ons positief.

Graag had ik nochtans antwoord op

de volgende bijkomende vraag. U hebt gesproken over alternatieven op de oude mijnterreinen. Wordt de uitvoering ervan ook afhankelijk gemaakt van een degelijke studie waaruit zwart op wit blijkt dat er nog bijkomende behoefte is aan zware infrastructuur voor recreatie, eventueel ten nadele van zachtere vormen van recreatie ?

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel : Het is evident dat wanneer een alternatief op de gewezen mijnterreinen of in de omgeving naar voren wordt gebracht dit het voorwerp van een bouwaanvraag zal moeten uitmaken. Die bouwaanvraag zal van een milieueffectrapport moeten vergezeld zijn.

De heer M. Didden : U zult eerst het gewestplan moeten wijzigen.

Minister L. Walt Niel : Dit zal gebeuren. Maak u niet ongerust.

Bovendien zal dat worden ingeschat in het kader van de algemene beleidsvisie die wij betreffende de vestiging van de recreatieparken zullen ontwikkelen. Ik meen hiermee uw vraag te hebben beantwoord.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn volgens mij zeer goed antwoord. Een verantwoordelijke voor ruimtelijke ordening die nu de notie natuurbehoud in zijn beleid wil inculeren, wil ik volmondig toejuichen. Ongeacht oppositie of meerderheid wil ik de Minister daarin steunen. Ik vraag u ook het milieubeleid niet enkel in woorden te schragen maar het op het terrein waar te maken.

Daarom dring ik nog eens aan, mijnheer de Minister, om de drie criteria die de Raad van State, aangevuld door de Executieve, heeft aangegeven als voorwaarde om door middel van BPA's de bestemming vastgelegd in de gewestplannen te wijzigen, dringend aan de gemeentebesturen, aan de gouverneurs voor uitvoering bekend te maken. Dit zal de initiatieven in een keurslijf steken, die de

Timmermans

bedoeling hebben de gewestplannen verder te ondergraven.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe, ter geruststelling van de heer Didden die ik voor de tweede keer op veertien dagen moet trachten te overtuigen van mijn bekommernis voor het behoud van de natuur, erop te wijzen dat binnenkort ook initiatieven zullen volgen met betrekking tot andere gebieden dan datgene waarvoor de heer Didden hier opkomt.

De Voorzitter : Op de vraag die de heer Didden tot mij heeft gericht kan ik als bevoorrecht getuige antwoorden — in mijn gemeente bevindt zich immers een bungalow-park van Center Parcs — dat economisch gezien en op het vlak van de tewerkstelling het belang van een dergelijke vestiging niet onderschat kan worden.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, men schermt in Maasmechelen met een enquête over de tewerkstelling. Men kan een dergelijke enquête in om het even welke gemeente houden en overal zal de uitslag dezelfde zijn ; ons volk wil werken. In de enquête werd echter niet gerept over de plaats van tewerkstelling en daarover gaat het precies.

De Voorzitter : De betwisting ging hier wel degelijk over de ecologische waarde van een bepaald gebied. Ik kan de Raad ook mededelen dat ik vorige zaterdag een interessant gesprek heb gehad met een verantwoordelijke van Center Parcs en beleidsmensen van de Waalse stad Rochefort, waar Center Parcs ook een vestiging wil plaatsen. Uit dat gesprek is gebleken dat het project-Maasmechelen verder wordt onderzocht. Men kijkt uit naar een alternatieve vestiging.

Ik heb tevens een aantal bewindslie-

den in Limburg en de Vlaamse Executieve medegedeeld dat het mijns inziens een goede zaak zou zijn indien Center Parcs zich te Maasmechelen zou kunnen vestigen in een gebied dat aldus geherwaardeerd zou kunnen worden, zoals dit in mijn gemeente het geval is geweest.

Laat dit dan misschien de optimistische noot zijn in dit debat : wellicht is Maasmechelen gediend geweest met de discussies die wij hier vandaag en de voorbije weken hebben gevoerd.

De heer M. Didden : Ik zou dat graag horen uit de mond van de initiatiefnemers.

De Voorzitter : Natuurlijk. Wij moeten echter niet vooruitlopen, wij moeten niet zeggen dat elk initiatief aanvaardbaar is en evenmin dat elk alternatief uit de weg moet worden gegaan. Voor Maasmechelen is het zowel ecologisch als economisch belangrijk dat er iets uit de bus komt.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer de Voorzitter, weet u of daarvoor zal worden ontgrind ?

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Van Dienderen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toekenning van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport

De Voorzitter : Op verzoek van de indiener wordt de interpellatie van de heer Cuyvers tot Minister Theo Kelchtermans over de toekenningen van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport verschoven naar een volgende vergadering.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Wij vergaderen opnieuw morgen om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 17.50 uur.